humana merito timet, 163, 2. Diffidentia in rebus perplexis cavenda, VI, 225, 2. Impius semper pavet, justus est impavidus nixus Deo, 360, 2 et seq. Sæpius pavor homini pavido est velut laqueus, 413, 1. Deum timens nihil timere debet, X, 473, 2. Justi in omnibus casibus et periculis Deo fidunt, VIII, 340, 1. Peccati formido unde proveniat, VIII, 610, 1. Conscientia mala scelestos timidos facit, castigat et pulsat, IV, 441, 2; 455, 1. In metu vita est misera, beata vero quæ metum et voluptatem vicit, XXI, 159, 1. Diffidentiæ de Deo tres effectus, XII, 139, 2. De Deo in adversis nunquam desperandum, XIV, 298, 1. In tribulatione magis Deo confidere oportet, XX, 449, 2. Spes et fides de Dei ope omnia superat, XIV, 226, 2. Fiduciam habeat is qui aliquid a Deo petit, XX, 39, 2; 40, 1. Fiducia in arduis elucet, *Job*, 365, 1; 359, 2. Solo Deo nitendum, 481, 1. Custodia Dei firma, 199, 1; 373, 2. Quomodo afflictam animam Deus consoletur, VII, 600, 2 et seq.

Tunc surgens, imperavit ventis et mari, et facta est tranquillitas magna. — His verbis significatur tum magna vis maris fluctibus agitati, tum magnum dominium et imperium Dei cum magna potestate et auctoritate mari imperantis, XV, 235, 2. Venti et mare illico subsidunt, quia dicere Dei est efficax, V, 320, 1. Similia Deus facit in gratiam sanctorum, III, 23, 1, 2. Sancti homines maria [illegible] furentia compescuerunt, VIII, 636, 2. Quomodo Deus mare et ventos increpet, XIV, 162, 1. Quomodo Deus mox adsit se invocantibus, et sperantibus in eo, XI, 202, 1; XIV, 146, 1. Deus ad portas mortis deducit ac reducit, VIII, 594, 1, 2 et seqq. Tranquillitas post tempestatem, post nubila phœbus, IV, 231, 1. Creaturæ omnes tum cœlestes, tum terrestres in conspectu Dei silent, 235, 2 et seq. Potentiam omnem adversam statim Deus infringit, et subridendo velut despicit, XIII, 583, 1, 2.

Quomodo Christus invocatus persecutionibus Ecclesiæ et animæ tentationibus imperet, XV, 235, 2. Tentationum maria pacat Deus, X, 412, 1. Rector prudens nauclerum imitetur, V, 27, 1. Tranquillitas animi summum est hujus vitæ bonum, 367, 1, 2. Quies et tranquillitas quanta in cultu et famulatu Dei lateat, XIV, 436, 2. Justi suos affectus regunt, VI, 94, 1. In eorum corde regnat Deus quiete, *ibid.*, 2. Deus omnes inimicos justis amicat, V, 490, 2.

Porro homines mirati sunt, dicentes : Qualis est hic, quia venti et mare obediunt ei? — Venti et reliquæ res creatæ sunt Dei exercitus, et ad ejus nutum militant, XIII, 576, 1. Solus Deus imperat ventis, V, 277, 2. Eorum gyratio et motus ejus potentiam innuunt, 426, 1. Venti et mare Deo obediunt, *Job*, 712, 2; 713, 1. Per angelos Deus ventorum uti et fulminum vim moderatur, ut hos, non illos, impios, non pios affligant, XXI, 162, 2. Creaturæ quælibet exactissime Deo obtemperant, et quidem contra naturam propriam, VIII, 641, 2. Creatura omnis homini servit, ut ipse Creatori serviat, X, 383, 1, 2.

Obedienti Deo obediunt etiam omnes animæ potentiæ, V, 491, 2. Iracundiæ motus compescens velut rex est, VI, 272, 2 et seq. Obediens nullum malum sentit, VII, 288, 2 (*Vide* Obedientia).

DOMINICA V POST EPIPHANIAM

(*Matth.*, xii, 24-30).

Simile est regnum cœlorum homini qui seminavit bonum semen in agro suo. — Agricultura est a Deo instituta, et honesta est ars, IX 232, 2. Vir justus est agricola Dei, XI, 402, 1, 2.

Cum autem dormirent homines, venit inimicus ejus, et superseminavit zizania in medio tritici, et abiit. — Somnus prælatorum, XV, 327, 1. Superiores quando dormire possint, quando non III, 446, 1, 2. Ad spiritualem vigilantiam cohortatio, XVIII, 224, 1. Vigilantiæ exempla, *ibid.* Somnus animæ excutiendus, *ibid.*

Diabolus nunquam dormit, *Job*, 593, 2. Ubique insidiatur, 181, 1; 191, 1; 375, 1. Est impostor, 758, 2; 760, 1; 766, 1. Amat otiosos, 764, 1; 777, 2. Ubique tentat, 23, 2; 24, 2; 25, 1; 35, 2. Nocendi promptus, 34, 2; 114, 2; 781, 1. Omnia in malum trahit, 57, 2; 777, 1. Nil sine permissu Dei potest, 31, 1; 2; 33, 2; 38, 2. Ejus proprium est intricare corpus et animam variis scrupulis, concupiscentiis et peccatis, ut fiat ejus et gehennæ præda, 293, 2.

Cum autem crevisset herba et fructum fecisset, tunc apparuerunt et zizania. — Zizania quid sit, XV, 327, 1. Vitia virtuti affinia, *Job*, 71, 2. Parva non parvi facienda, 206, 2. Sunt dæmonis semina, 387, 2; 388, 1. Defectus quotidiani non intelliguntur, 219, 2.

Accedentes autem servi patris familias, dixerunt ei : Domine, nonne bonum semen seminasti in agro tuo? Unde ergo habet zizania? Et ait illis : Inimicus homo hoc fecit. — Mystice zizaniæ sunt hæretici et peccatores, XV, 327, 2. Mali catholici sunt in Ecclesia, at nulli hæretici, VIII, 75, 1. Pravi doctores, consultores et socii, sunt velut zizania, animam piam dispoliantes et vulnerantes, 114, 1. In Ecclesia s[illegible] boni et mali, electi et reprobi, XIX, 294, 2. I[illegible] omni congregatione, quantumvis bona, suus [illegible] Judas, XVII, 67, 2. Improborum consortia vitan[illegible] IX, 484, 1. Vitium se communicantibus affricat, IX, 383, 1, 2. Inter impios recte posse vivere laudabile est, VII, 551, 1.

Servi autem dixerunt ei : Vis, imus, et colligimus ea? Et ait : Non, ne forte colligentes zizania, eradicetis simul cum eis et triticum. Sinite utraque crescere usque ad messem. — Potest Deus omnes impios perdere, sed id non sinunt regulæ æternæ providentiæ, III,

657, 1; 658, 1, 2. Deus neminem ad peccatum impellit, etsi peccare sinat, VII, 258, 2. Quo sensu tamen impium pervertat, 259, 1. At peccator vere seipsum pervertit et perdurat, *ibid.* Quomodo eum Deus deserat, *ibid.* Judex permittit nonnunquam in republica mala, nec punit, ad certum tempus, perinde ac agricola in agro suo zizania, 208, 1. Cur Deus impios sinat vivere et florere, 295, 2; 296, 1. Iniquum est Dei patientia abuti ad peccandum, 296, 2. Spes impunitatis est peccandi illecebra, *ibid.* Pii vero hac ejus longanimitate ad magis eum amandum invitantur, 297, 1, 2. Pii atque impii in hac vita affliguntur, 296, 2. Scelera Deus tandem vindicat, licet dissimulare videatur, I, 393, 1. Impii aliquamdiu tolerantur a Deo, at tandem ei pœnas dabunt, V, 102, 1.

Principes et prælati qui his verbis Christi nituntur ut hæreticos suis in ditionibus tolerent et foveant, suggillantur, et merito a Deo castigantur, VIII, 112, 2. Clericis malis boni sunt surrogandi, XI, 344, 1.

Vitia communia leniter tollenda sunt, X, 324, 2. Fragilitas humana commiseratione digna, *Job*, 319, 1. Sancti quoque nævis non carent, 83, 2. Festinatio in calamitate periculosa, 103, 1. Opportunitas ubique servanda, 114, 2. Mala juste permittit Deus, 246, 1.

Et in tempore messis dicam messoribus : Colligite primum zizania, et alligate ea in fasciculos ad comburendum, triticum autem congregate in horreum meum. — Impii tandem a Deo deprimentur et confundentur, V, 103, 1, 2. Elementorum conglobatio, et globus elementaris, quomodo sit fasciculus in manibus Dei, XIII, 638, 2. Justi et sancti tritico comparantur, VIII, 173, 2 et seq. Idque ob fœcunditatem, 172, 2. Messem impii comedent alieni, *Job*, 128, 1. Justitia Dei statera æquitatis, 155, 1; 610, 2. Retributio cuique est post hanc vitam, 456, 1. Judicium Dei irrefragabile, 617, 2; 661, 2. Reprobatio culpam sequitur, 287, 2. Impiorum portio maledicta, 504, 2. Pœnarum inferni gravitas, XIX, 145, 1. (*Vide* Infernus).

DOMINICA VI POST EPIPHANIAM

(*Matth.*, xiii, 31-35).

Simile est regnum cœlorum grano sinapis, quod accipiens homo seminavit in agro suo. — Regnum cœlorum felicissimum est, VIII, 387, 2. At regnum terrenum misera servitus, 388, 1. Regnum divinum quomodo per Christum Deus in terra stabiliat, IV, 351, 2.

Quod minimum quidem est omnibus seminibus, cum autem creverit, majus est omnibus oleribus, et fit arbor, ita ut volucres cœli veniant, et habitent in ramis ejus. — Sinapi quos mystice denotet, XV, 328, 1 et seqq. Grani sinapis et Evangelii analogiæ, *ibid.*, 2 et seqq. Martyr est velut granum sinapis, 329, 2. Quia per granum sinapis a quibusdam intelligitur fides, poterit hic de *Fide* agi (*Vide* Fides); quia vero per granum hoc alii intelligunt Evangelium, ejusque prædicationem, hic agi poterit de *Evangelio* (*Vide* Concionator, Concio, Evangelium, Prædicatio, Sermo, Verbum). De Evangelii vi et efficacia, XVIII, 45, 2 et seqq. Evangelium est compendium legis, 173, 1. Est quasi gemma, 239, 2. Salutem animæ et corporis operatur, 46, 1. Est speculum gloriæ Dei, 436, 2. Quare Deus voluerit prædicari suum Evangelium primo per homines sæculo rudes, 256, 2 et seqq. Quomodo in præparatione Evangelii calceati esse debeamus, 679, 2. Doctrina Dei qualis, *Job*, 647, 2; 680, 1. Verbum Dei quo spiritu prædicandum, 519, 2; 523, 1, et 2. Est cibus animæ, 203, 1. Virtus animum erigit, 481, 1. Sancti portant orbem, 231, 1.

Parva vitia tandem fiunt maxima, IX, 365, 1. Parvus defectus initio, ad vitia grandia et enormia viam sternit, VII, 354, 1, 2 et seq.

Simile est regnum cœlorum fermento quod acceptum mulier abscondit in farinæ satis tribus, donec fermentatum est totum. — Fermenti et Evangelii analogiæ, XV, 330, 1 et seqq. Sicut fermentum totam pastam sapidam reddit, quamvis ipsum insipidum sit, sic voluntas omnium rerum speciem et faciem quasi induit, quibus se per amorem jungit, XIII, 405, 1.

Fermenti qualitates stulto competunt, V, 283, 1. Vitium statim malignitatem suam affricat, non ita virtus, etsi magna, XIV, 345, 1, 2.

Hæc omnia locutus est Jesus in parabolis ad turbas, et sine parabolis non loquebatur eis. — Parabolarum dignitas et utilitas, V, 15, 1, 2 et seqq. Quinque earum species, 16, 2. Parabola tres partes habet, XI, 402, 1. Omnia Christi Domini dicta sunt parabolæ et sententiæ, V, 18, 2. Sacra Scriptura apologis et parabolis utitur, nam sic olim ethica tradebatur, 25, 1, 2. Et proinde toties eis usus est Christus, 26, 1.

DOMINICA SEPTUAGESIMÆ

(*Matth.*, xx, 1-16).

Simile est regnum cœlorum patrifamilias. — Patrisfamilias officium quale, *Job*, 150, 1. Famuli ad quid habendi, 11, 2; 12, 1, 2; 619, 1. Quænam familia sit felicissima, II, 177, 2. Quæ familia sit optima, VI, 216, 1, 2. Parabolæ operariorum scopus, XV, 439, 1 et seq.

Qui exiit primo mane. — Mane vacandum orationi, et opera bona per diem exercenda, sunt destinanda, V, 339, 2. Mane surgendum ad Deum laudandum, IX, 152, 2. Oratio matutina quam sit utilis, mane cor ad Deum offerendum, X, 303, 2 et seq. Mane surgendum ad Deum, *Job*, 265, 1, 2. Primo mane agitanda sunt matura consilia, et cur, VII, 350, 2. Gratia primo mane ipsam quærenti-

bus se sponte offert, VIII, 406, 1. Qui vero eam sic quæsierit, securus esse potest de illa invenienda, 406, 2. Mane et sub aurora oranti Dei gratia excipienda est, 603, 2 et seq. Diei initium Deo dicandum, 604, 1. Laborandum in juventute et æstate. V, 279. 1. Virtuti incumbendum etiam a prima ætate, VII, 373, 2.

CONDUCERE OPERARIOS IN VINEAM SUAM. — Officiales quales a regibus sunt seligendi, VI, 172, 2. Homini quinque de causis laborandum est, IX, 232, 1, 2. Labor omnis quam sit utilis et salubris, XII, 578, 1, 2 Mercenarii dies nostri, *Job*, 183, 2; 322, 2. Homo natus ad laborem, 130, 2; 132, 2. Vitæ incertitudo summa, 186, 1; 187, 1; 316, 1; 332, 1. Vita brevis, ars longa, 207, 1; 320, 2. Tempus cuique præstitutum, 546, 2. Præsens tempus bene collocandum, 184, 1. Opera bona et mala hominem ubi vis sequuntur, 283, 1.

Gratia primo nos prævenit et præoccupat, VIII, 404, 2. A qua qui præventus est, sibi majorem infundi rogat, 405, 1. Veri sancti quibus sapientiam suam communicent quærunt, 407, 2 et seq.

In studio virtutis strenuitate opus est, X. 131, 2 et seq. In via virtutis operandum, et fervor in ea necessarius, XI, 506, 1, 2. Si is initio operis non adfuerit, postea assumendus est, *ibid.*, 2. Quomodo in virtute semper proficiendum, II, 373, 1 et seqq. Ad hoc faciendum pia praxis, 374, 2.

Opera præter fidem bona esse necessaria ad justificationem probatur, XVIII, 60, 2 et seqq.; 76, 1 et seqq.; XX, 122, 1; 123, 1; 124, 1; 128, 2; 423, 2. Opera bona non minuunt, sed illustrant gratiam Christi, *ibid.*, 2. Operum bonorum studium commendatur, XVIII, 603, 2; XIX, 338, 2. Opera bona sunt lux et quibus de causis, XVIII, 653, 2. Virtutum et bonorum operum tres sunt gradus, XIV, 590, 1, 2. Operibus bonis Christum coronamus, 433, 2. Opera optime docent et exempla, VIII, 435, 1. Tempus vitæ est tempus operandi, XVIII, 576, 2. Quomodo circa operum necessitatem et depressionem conciliandi sint S. Paulus et S. Jacobus, XX, 133, 2. Rejicitur Calvini error omnia opera justorum esse peccata asserentis, I, 134, 2. Omnia opera infidelium et impiorum non sunt peccata, XIV, 345, 1. Bona opera quinam amittant, 324, 1. Operariorum labor sæpe in irritum cadit quidquid demum agunt, quia Dei cultum negligunt, *ibid.* Omne quod operamur, in conspectu Dei agimus, XIII, 94, 1 (*Vide* OPERA).

CONVENTIONE AUTEM FACTA CUM OPERARIIS EX DENARIO DIURNO, MISIT EOS IN VINEAM SUAM. — Labor cursu solis diurni moderandus est, VII, 25, 2.

Ecclesiæ adaptatur vineæ natura et proprietas, XII, 601, 1, 2. Ecclesia vinea est, uti et anima, ob varias analogias, XIII, 411, 1, 2. Anima nobis colenda ut vinea et ager, V, 357, 2; VII, 94, 1; XV, 442, 1. Cultor animæ est cultor vineæ, VI, 247, 2. Anima sancta est vinea, hujusque proprietates illi adaptantur, XI, 411, 1, 2. Est quoque hortus et paradisus Dei, 647, 2. Botri vineæ sunt reprobi, cur. seges vero electi, XXI, 285, 2.

ET EGRESSUS CIRCA HORAM TERTIAM, VIDIT ALIOS STANTES IN FORO OTIOSOS, ET DIXIT ILLIS : ITE ET VOS IN VINEAM MEAM, ET QUOD JUSTUM FUERIT, DABO VOBIS. — Justos suo tempore quemque ad orbis salutem Deus admittit, VII, 305, 1. Deus non imperiose mandat, sed amice invitat ad labores, 579, 2. Ad laborem invitat, quia hic unica via est ad gloriam, VIII, 509, 2. Meritum bonorum operum hic aperte significatur, XV, 443, 1. Justi mercedem gloriæ de condigno merentur, VIII, 334, 1. Operi bono debetur merces, 386, 2 et seq. Deus de bono opere remunerando sollicitus est, 387, 1. Operum merita astruuntur, IX, 432, 2. Non eadem merces beatis in cœlo datur, XV, 441, 1, 2.

CIRCA UNDECIMAM VERO EXIIT, ET INVENIT ALIOS STANTES, ET DICIT ILLIS : QUID HIC STATIS TOTA DIE OTIOSI ? — Otium fugiendum, *vide* DESIDIA, OTIUM, PIGRITIA. Magna habenda est ratio temporis, VII, 289, 2; IX, 159, 1, 2 et seq. Ejus pretium, *ibid.* et seq. (*Vide* TEMPUS). Operandum bonum dum hic vivimus, quia post mortem non erit operandi facultas, 319, 1, 2. Tarditas tarditate gratiæ punitur, sic hi otiosi nonnisi circa vesperam sunt conducti, VIII, 109, 2; 110, 1, 2. Non otiandum est, cum sapientia ipsa laboriosa sit, 429, 1. Acedi a Christo quomodo sugillentur, XIV, 495, 2. Cur servos inutiles nos coram Deo dicere possimus, XVI, 230, 2 et seqq. Christianorum non est stare, sed ambulare in via virtutis, XIX, 127, 1. De stadio et studio virtutis, I, 669, 1. De via ad virtutem, *ibid.* Virtutum habitus exercitio parandus, II, 144, 1. Labor est lux mentis, *Job*, 694, 2. Lætitiam parit, 526, 2. Laborum finis gloriosus, 131, 1, 2. Ponderator Deus, 237, 1. Præmium est cœlum, 274, 1. Patientia Dei non est abutendum, 499, 1. Præmiorum spe animus est erigendus, 182, 2.

DICUNT EI : QUIA NEMO NOS CONDUXIT. DICIT ILLIS : ITE ET VOS IN VINEAM MEAM. — Quam futilis hæc pigrorum excusatio, XV, 443, 1. Aliunde tamen mitti debent a Deo qui res magnas aggrediuntur, XI, 180, 2.

CUM SERO AUTEM FACTUM ESSET, DICIT DOMINUS VINEÆ PROCURATORI SUO : VOCA OPERARIOS, ET REDDE ILLIS MERCEDEM, INCIPIENS A NOVISSIMIS USQUE AD PRIMOS. — Merces ut supra dictum est meritum supponit, XV, 152, 1, 2; 443, 2. Quomodo Deus sit operum nostrorum merces, I, 201, 1. Labor et operatio omne bonum parant, VI, 23, 1. Operari intuitu mercedis æternæ bonum est et meritorium, XVIII, 330, 1, 484, 2. De merito operum nostrorum, eorumque condignitate ad gloriam, XVIII, 58, 2; 445, 1; XIX, 311, 1. An Deus ex justitia nobis mercedem operum nostrorum debeat, XIX, 311, 2 et seqq. (*Vide* OPERA MERCES, MERITUM).

Merces operariis non est deneganda, sed eis statim danda, IV, 286, 1; XX, 201, 2.

CUM VENISSENT ERGO QUI CIRCA UNDECIMAM HORAM VENERANT, ACCEPERUNT SINGULOS DENARIOS. VENIENTES AUTEM ET PRIMI, ARBITRATI SUNT QUOD PLUS ESSENT ACCEPTURI : ACCEPERUNT AUTEM ET IPSI SINGULOS DENARIOS. ET ACCIPIENTES MURMURABANT ADVERSUS PATREMFAMILIAS. — Quid per istud murmur significetur, XV, 444, 2. Murmura Deo displicent, eaque semper acriter castigavit, VIII, 297, 2. Murmurandum minime est contra Deum, quod nos pauperes fecerit, alios divites, VII, 231, 1, 2. Murmur contra superiores Deus acerrime vindicat, XX, 673, 1. Imperfectorum semitæ involutæ, *Job*, 171, 1.

DICENTES : HI NOVISSIMI UNA HORA FECERUNT, ET PARES ILLOS NOBIS FECISTI, QUI PORTAVIMUS PONDUS DIEI ET ÆSTUS. — Quia fortasse hi novissimi continuo operati erant; continuitas namque et assiduitas vincit naturalem celeritatem, ut testudo tardigrada sed assidue gradiens, celerem aquilæ volatum, VII, 322, 2. Vita nostra gravis et laboriosa est, VIII, 297, 2. Laboriosa cur sint pretiosa, VII, 168, 1. Labor et pœna nocentum tuentur innocentes, VI, 41, 2. Nimius fervor et redundantia initio non probatur, 401, 2 et seq. Æstus laboris symbolum, *Job*,, 721, 2. Accincti iidem qui strenui, 707, 1.

Invidia pusillorum est, *Job*, 124, 1. Vitium diabolicum, 56, 2; 91, 1. Excæcat, 140, 1. Susurrones quales, 81, 2; 141, 1; 145, 2; 176, 1. Disputare cum Deo temerarium, 287, 1, 297, 2.

AT ILLE RESPONDENS UNI EORUM, DIXIT : AMICE, NON FACIO TIBI INJURIAM : NONNE EX DENARIO CONVENISTI MECUM ? — Deus omnibus de necessariis providet, quia ejus providentia res omnes æqualiter gubernat, VIII, 399, 2. Varii errores circa æqualem Dei gubernationem, 400, 1, 2.

TOLLE QUOD TUUM EST, ET VADE : VOLO AUTEM ET HUIC NOVISSIMO DARE SICUT ET TIBI. AUT NON LICET MIHI QUOD VOLO FACERE ? AN OCULUS TUUS NEQUAM EST, QUIA EGO BONUS SUM ? — Voluntas Dei duplex est, beneplaciti et signi, XV, 187, 2. Quomodo eam fieri petere possimus, etiam in permissione malorum, 188, 1 et seqq. Quam justum sit hoc patris familias responsum, 445, 1. An his verbis tollatur omne meritum, ut totum præmium Dei gratiæ assignetur, *ibid.* Dei voluntas a nullo potest impediri, VI, 31, 2. Dei voluntati nemo resistere potest, VIII, 532, 2. Deus expers iniquitatis, *Job*, 654, 2. Mundum regit, 657, 1. Judex incorruptus est, 158, 1; 660, 2; 664, 1. Extrema nominis excutit, 716, 1. Cuique pro meritis reddit, 655, 1. Dominium habet perfectissimum, 268, 2. Non habet judicem supra se, 229, 2; 232, 1. Non tenetur forma juris terreni, 662, 2.

AN OCULUS TUUS NEQUAM, QUIA BONUS SUM ? — Ut malevoli hi et invidi operarii conqueruntur de facto patris familias, ita impii de Dei providentia conqueruntur, XIV, 581, 2. Deus dat sua dona gratis sine ullo prævio merito, XVII, 123, 2.

Oculi sunt indices affectuum animi, VII, 107, 1. Oculus nequam symbolum est invidiæ : invidia autem diaboli mors in mundum intravit, VII, 325, 2. De invidiæ natura, proprietatibus, damnis, remediis, *vide* INVIDIA.

Per oculos etiam recta intentio significatur, *vide* INTENTIO, OCCULI.

Solus Deus bonus est per essentiam, XV, 426, 2 et seqq. Bonitas Deo propria est, VIII, 454, 2, 466, 1. Ejus bonitas et benignitas erga homines, 273, 1; 274, 1 (*Vide* DEI BONITAS).

SIC ERUNT NOVISSIMI PRIMI, ET PRIMI NOVISSIMI : MULTI ENIM SUNT VOCATI, PAUCI VERO ELECTI. — Qui sint hi novissimi futuri in cœlo primi, et primi futuri in cœlo novissimi, XV, 445, 1. De prædestinatione et salvandorum numero *vide*, DEI PROVIDENTIA SUPERNATURALIS, ELECTIO, SALVANDI.

DOMINICA SEXAGESIMÆ

(*Luc.*, VIII, 4, 15).

CUM AUTEM TURBA PLURIMA CONVENIRENT, ET DE CIVITATIBUS PROPERARENT AD EUM, DIXIT PER SIMILITUDINEM : EXIIT QUI SEMINAT, SEMINARE SEMEN SUUM. — Visitatio et egressus Dei qualis, *Job*, 197, 1, 2. Evangelica prædicatio semini comparatur, XV, 319, 1; 323, 1 et seqq. Doctor in quo seminantem debeat imitari, V, 452, 2. Concionatores debent esse satores æternitatis, II, 235, 1. Talium concionatorum exempla, *ibid.* Seminans mala, metet et mala, V, 147, 1. De concionatoribus egregia documenta et exempla, II, 156, 2. Doctrina quomodo seminanda, *Job*, 523, 1; 581, 2. Doctoris munus quale, 543, 1; 692, 2; 697, 1. Docendi modus Dei optimus, 647, 2; 680, 1. Opera bona æternæ vitæ semina sunt, XIII, 421, 2 (*Vide* CONCIONATOR).

ET DUM SEMINAT, ALIUD CECIDIT SECUS VIAM, ET CONCULCATUM EST, ET VOLUCRES CŒLI COMEDERUNT ILLUD. — Qui per viam denotentur, XV, 319, 2 et seqq.

ET ALIUD CECIDIT SUPRA PETRAM, ET NATUM ARUIT, QUIA NON HABEBAT HUMOREM. — Quos petra repræsentet, XV, 324, 2 et seqq. Peccatum est lapidosus panis, VI, 66, 1. Duri et incorrigibiles frustra docentur, V, 258, 1, 2. Tentationes et diabolus bonam Dei sementem arefaciunt, VII, 37, 2. Peccatores obduratos coarguunt creaturæ inanimatæ, XI, 194, 2. Terra dura cordis nostri vomere pœnitentiæ scindenda, III, 131, 2.

ET ALIUD CECIDIT INTER SPINAS, ET SIMUL EXORTÆ SPINÆ SUFFOCAVERUNT ILLUD. — Quid spinæ significent, eis opes comparantur, XV, 325, 1. Divitiæ sunt velut spinæ, VII, 219, 1. Adulationes sunt item spinæ, 246, 2. Concupiscentiæ via spinosa est, VIII, 382, 1. Quin et

ipsa, spina est, 311, 1. Anima pigri scatet sentibus, et caret bonorum operum fructibus, VI, 248, 1.

INTERROGABANT AUTEM EUM DISCIPULI EJUS, QUÆ ESSET HÆC PARABOLA. QUIBUS IPSE DIXIT: VOBIS DATUM EST NOSSE MYSTERIUM REGNI DEI, CÆTERIS AUTEM IN PARABOLIS, UT VIDENTES NON VIDEANT, ET AUDIENTES NON INTELLIGANT. — Scriptura non est facilis, an ab omnibus legenda, XIX, 304, 2. Arcana Dei consilia sunt velut liber involutus, XII, 518, 1. Mysteria Dei incomprehensibilia non sunt scrutanda, VI, 183, 2. Ejus judicia ab homine penetrari nequeunt, 254, 1.

Videns et audiens, et videre et audire nolens, est omnis peccator in malo obstinatus, qui proinde Æthiopi colorem non exuenti comparatur, XIV, 392, 2. Osbtinatio in peccatis per talentum plumbi denotatur, 421, 1. Peccandi consuetudo est velut massa plumbea, *ibid.* Consuetudinis quanta sit vis, XII, 117, 1, 2. Consuetudo peccandi difficultatem resurgendi, non tamen impossibilitatem inducit, *idid.* (*Vide* CONSUETUDO, COR DURUM, OBDURATIO, OBSTINATIO).

EST AUTEM HÆC PARABOLA: SEMEN EST VERBUM DEI (*Vide* CONCIO, CONCIONATOR, VERBUM DEI). — Verbum Dei est triticum, ignis, malleus conterens petras, XII, 186, 1. Prædicatores difficulter suos pariunt, XVII, 35, 2. Prædicatio verbi Dei insitioni arborum confertur, XX, 81, 1. Desideria pia sunt semen gratiæ, *Job*, 485, 2; 549, 1, 2. Anima casta est terra desiderabilis, 593, 1; 607, 2, Cogitationes sunt operum radices, 214, 1, 394, 1, Pietas terram sterilem fœcundam reddit, 148, 1. Spiritualis fœcunditas maxima, 443, 1.

QUI AUTEM SECUS VIAM, HI SUNT QUI AUDIUNT; DEINDE VENIT DIABOLUS, ET TOLLIT VERBUM DE CORDE EORUM, NE CREDENTES SALVI FIANT. — Hujus rei figura est Madian devastans segetes Israelis, III, 148, 1. Diabolus seminator immunditiæ, *Job*, 759, 1, 2, 760, 1. Otiosos amat et occupat, 764, 2. Astutus tentator, 34, 2; 35, 2; 782, 1. Terram perambulat, 24, 2; 25, 1, 2. Electis insidiatur, 23, 1; 781, 1. Avi comparatur, 132, 1. Nil potest sine permissu Dei, 31, 1, 2; 33, 2; 38, 2. Propositum serium se emendandi multis deest, et ideo damnantur, XX, 117, 1 et seqq.

NAM QUI SUPRA PETRAM, QUI CUM AUDIERINT, CUM GAUDIO SUSCIPIUNT VERBUM, ET HI RADICES NON HABENT, QUI AD TEMPUS CREDUNT, ET IN TEMPORE TENTATIONIS RECEDUNT. — Peccator omnis edit fructum mendacii, id est inanem et evanidum, XIII, 423, 1. Quæ supra vires et ingenium tentantur, non sunt durabilia, 395, 1. Impii ut cancri retrograduntur, V, 73, 1. Perseverantia in virtute necessaria est (*Vide* PERSEVERANTIA). Tentatio patientiam et virtutem probat, IV, 305, 2. Apostatantium qualitates variæ, V, 162, 2 et seqq. Apostatæ quomodo non essent ex nobis, XX, 551, 2.

QUOD AUTEM IN SPINAS CECIDIT, HI SUNT QUI AUDIERUNT, ET A SOLLICITUDINIBUS, ET DIVITIIS, ET VOLUPTATIBUS VITÆ EUNTES SUFFOCANTUR, ET NON REFERUNT FRUCTUM. — Vita hominum est quasi pistrinum ob assiduas occupationes, VII, 67, 2 et seq. Cur homini illa occupatio data, 68, 1, 2. Rerum temporalium nimia cura Deum ab anima excludit, 688, 1; 609, 1.

Divitiæ sunt sæpe causa necis et mortis suis possessoribus, VII, 215, 1; 216, 1. Divitum afflictio, curæ, sollicitudines, 215, 2; 217, 1; 218, 2 et seq. (*Vide* AVARITIA, CUPIDITAS, DIVITIÆ).

Voluptatis et concupiscentiæ damna, illicia et remedia, *vide* CONCUPISCENTIA, LIBIDO, VOLUPTAS. Crimina sunt sentes, *Job*, 588, 1. Anima pia est lilium inter spinas voluptatum, quia in Dei providentia conquiescens ab ea alitur, decoratur, illustratur, VII, 550, 2. Res mundanæ sunt fascinatio nugacitatis, VIII, 312, 2. Corpus grave mentem obnubilat, 493, 2 et seq. Consuetudinis malæ, et præsertim fornicariæ quanta sit vis et arctæ compedes, XIII, 419, 2.

QUOD AUTEM IN TERRAM BONAM, HI SUNT QUI IN CORDE BONO ET OPTIMO AUDIENTES VERBUM RETINENT, ET FRUCTUM AFFERUNT IN PATIENTIA. — Quid sit cor bonum et optimum, XVI, 133, 1. Audiendi aviditas est via sapientiæ, semperque discendum est, V, 25, 2 et seqq. Auditor verbi sit factor, XX, 82, 1. Patientia hic significat laborum, afflictionum et dolorum in arando, seminando, occando sarriendo, etc., sustinentiam; *vide* PATIENTIA.

DOMINICA QUINQUAGESIMÆ

(*Luc.*, XVIII, 31-43).

ASSUMPSIT AUTEM JESUS DUODECIM, ET AIT ILLIS: ECCE ASCENDIMUS JEROSOLYMAM, ET CONSUMMABUNTUR OMNIA QUÆ SCRIPTA SUNT PER PROPHETAS DE FILIO HOMINIS. — His verbis suos Dominus instantis passionis suæ præmonet: passionis enim recogitatæ mirabiles sunt effectus, VII, 527, 1, 2. Ipsa est fasciculus myrrhæ, 528, 1. Cur dicatur fasciculus, non fascis, *ibid.* Ejus memoria passiones mortificat, *ibid.*, 2. Hæc passio animæ amanti assiduo est consideranda, VIII, 56, 1, 2. Eam qui ruminat, invitatur quodammodo a Christo in hortum passionis, 91, 1. In ea beata Virgo myrrham dolorum et amaritudinum messuit, *ibid.*, 2. Meditatio passionis Dominicæ est velut funiculus purpureus, 187, 1. Incipit Dominus suos de instante passione sua commonefacere, ut hinc discant christiani non esse sibi his diebus voluptates consectandas, sed passionis Dominicæ memoriam assumendam. Hinc fiebat ut prisci christiani coronas rosaceas gestare nollent, sed spineas deligerent, VIII, 311, 2.

Jesus occulta revelat, *Job*, 294, 1; 328, 1, 2; 650, 1. Prævidet omnia, 246, 2; 263, 2; 463, 1; 471, 2; 521, 1. Consilia Dei nobis occulta, 495, 1; 498, 2; 785, 1, 2. Judicia Dei sunt reverenda, 531, 1. Adversa in prosperis meditanda, 97, 2. Vestigia Dei sequenda, 489, 1.

TRADETUR ENIM GENTIBUS, ET ILLUDETUR, ET CONSPUETUR; ET POSTQUAM FLAGELLAVERINT, OCCIDENT EUM, ET TERTIA DIE RESURGET. — Job patiens in quo fuerit typus Christi patientis, XX, 209, 1. Christus tamen eo fuit patientior, 210, 2. Illudi se passus est Christus, ut sua tolerantia et passione Deum honoraret, ut patientiæ et virtutum omnium daret exemplum, ut martyres ad opprobria et mortem tolerandam animaret, XV, 588, 2 et seq. Domini Jesu flagellatio per omnes circumstantias expenditur, 606, 1, 2. Venditio et traditio Christi triginta argenteis a Prophetis prædicta fuit, XIII, 550, 2. Christus est occisus ab origine mundi, quomodo, XXI, 256, 2. Sanguis Christi effusus mansit divinitati unitum, XX, 265, 1. Servilem Christus in cruce formam assumpsit, 302, 2 et seq. Christus crucifixus exemplar nostrum est, nobis sæpe intuendum, XIX, 497, 1. Christus crucem et passionem elegit, 496, 2. Quare extra portam passus sit, 520, 1. Crucis Christi vis et efficacia in quatuor potissimum elucet, XVIII, 255, 2. Crucis encomia, ex S. Chrysostomo, 256, 2. Christus crucifixus est nobis liber scriptus, 537, 2 (*Vide* JESUS CHRISTUS, cap. VI, art. II. QUÆSTIONES DOGMATICÆ ET MORALES AD PASSIONEM CHRISTI PERTINENTES, *Vide* etiam CRUX).

ET IPSI NIHIL HORUM INTELLEXERUNT, ET ERAT VERBUM ABSCONDITUM AB EIS, ET NON INTELLIGEBANT QUÆ DICEBANTUR. — Amici in adversis cognoscuntur, IX, 374, 2. Apostoli timidi abhorrebant ab Hierosolyma, eo quod timebant ne ipsi cum Christo paterentur et occiderentur, XV, 704, 1, 2.

FACTUM EST AUTEM, CUM APPROPINQUARET JERICHO, CÆCUS QUIDAM SEDEBAT SECUS VIAM, MENDICANS. — Cæcitatem corporalem quam parvi quidam æstimarint, I, 277, 1, 2. Cæcorum cæcitatem amantium et expetentium, Deumque laudantium exempla, IV, 274, 2 et seq. Sancti multi cæcitatem dilexerunt, XII, 403, 1.

Cæcitas spiritualis quæ sit, ad excæcationem duo requiruntur, pravus affectus, et luminis carentia, XI, 182, 2. Homo directe se excæcat, Deus indirecte, 183, 1. Animæ cæcitas et surditas quæ sit, XI, 528, 1; XII, 558, 1. Cæcitas peccatorum, et undenam ea ortum habeat, VIII, 323, 1. Peccatum cæcitatem adducit, IX, 347, 1, 2. Peccata sunt opera tenebrarum, XVIII, 654, 2. Sunt tenebris amica, 224, 2. De impiorum cæcitate, I, 229, 1. Quanta peccantium et impiorum sit caligo, V, 118, 2. Peccatores cæci, *Job*, 139, 2; 387, 1; 558, 2. Tenebræ peccati quantæ, 79, 2; 83, 2; 502, 2. Peccatum inducit confusionem, 608, 1. Cæcitas spiritualis grave damnum est, XV, 454, 2.

Samson excæcatus typus excæcationis Judæorum, item de mentis excæcatione, III, 213, 1. Cæcitatem mentis sustinent Judæi sub spe stultissima nascituri Christi, quorum typus est Tobias excæcatus, 303, 2.

De cæcitate Gentilium, XVIII, 627, 2. Diabolus infideles excæcat, 439, 1. Philosophi Gentilium quam cæci fuerint in diversis rebus beatitudinem constituendo, 133, 1.

ET CUM AUDISSET TURBAM PRÆTEREUNTEM, INTERROGABAT QUID HOC ESSET. DIXERUNT AUTEM EI QUOD JESUS NAZARENUS TRANSIRET. — ET CLAMAVIT, DICENS, JESU FILI DAVID MISERERE MEI. His verbis cæcus Christum esse Messiam quem ex David nasciturum prædixerunt Prophetæ, profitetur, XV, 454, 2. Cur Christus dicatur Nazarenus, XI, 255, 1, 2.

ET QUI PRÆIBANT INCREPABANT EUM UT TACERET. — Quid per turbam increpantem intelligendum sit, XV, 454, 2. Est tempus tacendi, est et tempus loquendi, quod cæcus hic bene observavit, VII, 136, 2. Silentium præcedens recte docet loqui, 136, 2 et seq. Impedire opera pietatis, et tendentes ad salutem remorari, quantum sit scelus, XIII, 373, 2.

IPSE VERO MULTO MAGIS CLAMABAT: FILI DAVID, MISERERE MEI. — Cur magis clamabat, XV, 454, 2. Volenti servire Deo vincendus est pudor humanus, 455, 2. Sancti viri quam ardenter ad Jesum clamant et anhelent, XIV, 337, 1. Sanctorum os in benedictionibus Dei est ceu altare thymiamatis, XX, 241, 2.

STANS AUTEM JESUS JUSSIT ILLUM ADDUCI AD SE. ET CUM APPROPINQUASSET, INTERROGAVIT EUM, DICENS: QUID TIBI VIS FACIAM? — Cur steterit Jesus, causa tum litteralis, tum symbolica, tum tropologica, tum anagogica, XV, 455, 1. Cur Christus hanc quæstionem facit, cum ipse perfecte norit quid vellet cæcus, 455, 2.

AT ILLE DIXIT: DOMINE, UT VIDEAM. — Lux, quam cæcus minime videt, quam præclara sit qualitas, VII, 374, 1. Nihil ita naturaliter est homini desiderabile, ita ut videre, XV, 455, 2. Tota vita est sanare oculum cordis, unde videtur Deus, *ibid.* Gratia Dei similis est pupillæ oculi, IX, 486, 1.

ET JESUS DIXIT ILLI: RESPICE, FIDES TUA TE SALVUM FECIT. — Christi et sanctorum aspectus quam salutaris sit, XVII, 115, 1.

ET CONFESTIM VIDIT, ET SEQUEBATUR ILLUM MAGNIFICANS DEUM. — Lingua data homini ad Deum laudandum, XX, 154, 2. Iste cæcus sicut ante dationem fuit perseverans, ita et post donationem non fuit ingratus, XV, 456, 1, 2. Quomodo Christum sequi debeamus, *ibid.*, 2.

ET OMNIS PLEBS, UT VIDIT, DEDIT LAUDEM DEO. —

Gratiarum actio quam sit omnibus sancta, necessaria et Deo grata, XXI, 175, 2. Est victima Novi Testamenti ob varias causas, 176, 1 et seqq. Etiam in adversis gratiæ agendæ uti agebant Martyres, 177, 2. Deum semper laudare est vitam inchoare angelicam, 178, 2. Laus Dei quadruplex est, 333, 1. Deus semper laudandus, 111, 1. Quomodo id fieri possit, 112, 1. Septem actus amoris et laudis Dei, 134, 2 et seqq. (*Vide* GRATIARUM ACTIO, LAUS).

Quia hodie et diebus sequentibus, multi, proh dolor! Bacchum et Bacchanalia colunt, se christianos esse obliti, agi poterit de ebrietate, de gula, et præmoneri debebit auditor ne cor gravet crapula, caveatque omne dissolutionis genus, *Vide* CONVIVIA, CRAPULA, EBRIETAS, EPULÆ, GULA, PECCATUM, VOLUPTAS.

FERIA IV CINERUM.

(*Matth.*, VI, 16-21).

Cum hodie incipit tempus quadragesimale, pœnitentiæ subeundæ destinatum, agi poterit de pœnitentia, *vide* PŒNITENTIA.

CUM JEJUNATIS. — Quadragesimalis jejunii nostri causæ et antiquitas, XV, 118, 1 et seq. Cur Ecclesia carnes in eo prohibeat, 352, 2. Primorum christianorum stricta jejunia, XV, 118, 2. Apostoli stricte quoque jejunarunt post mortem Christi, 245, 2 et seqq. Quoad jejunii commoda fructus et conditiones, *vide* JEJUNIUM.

NOLITE FIERI SICUT HYPOCRITÆ TRISTES; EXTERMINANT ENIM FACIES SUAS, UT APPAREANT HOMINIBUS JEJUNANTES. — Nimiæ austeritates non sunt assumendæ, VI, 183, 2. Corpus nimiis rigoribus et laboribus non est exhauriendum aut opprimendum, VII, 263, 2. Omnem vultus mæstitiam Christiani discutiant, faciemque ostendant amœnam et lætam, quæ hilaritatis et hilaris jejunii sit indicium, aut potius dissimulatio, XV, 195, 2.

TU AUTEM CUM JEJUNAS, UNGE CAPUT TUUM, ET FACIEM TUAM LAVA, NE VIDEARIS HOMINIBUS JEJUNANS, SED PATRI TUO QUI EST IN ABSCONDITO, ET PATER TUUS QUI VIDET IN ABSCONDITO, REDDET TIBI. — Ungebantur Palæstini, cur, XV, 195, 2. Non veram unctionem hic præcipit Christus, sed tantum hilaritatem et dissimulationem jejunii, 196, 1. Per unctionem capitis accipienda est lætitia mentis, quæ in omni bono opere adhibenda est, *ibid.* Cur in secreto orandum et jejunandum sit, 184, 1. Merces supponit meritum prævium, 152, 1, 2. Etiam calix aquæ frigidæ in nomine Christi datus, suam mercedem meretur, 279, 1.

NOLITE THESAURIZARE VOBIS THESAUROS IN TERRA, UBI ÆRUGO ET TINEA DEMOLITUR, ET UBI FURES EFFODIUNT ET FURANTUR. — A terrenis cupiditatibus cor evacuandum ut gratia impleatur, IV, 19, 1, 2. Opes avolant ut aquilæ, et sunt aquilis similes, idque per plurimas aquilarum proprietates declaratur, VI, 184, 1, 2 et seqq. De divitiarum instabilitate, etc. *Vide* DIVITIÆ.

THESAURIZATE AUTEM VOBIS THESAUROS IN CŒLO. — Quæ divitiæ nobis sint consectandæ, IV, 284, 2; 287, 2; VI, 218, 1, 2. Quæ sint opes spirituales, V, 216, 2. Sapientia pretiosissimus est thesaurus, V, 58, 2 et seq. Cur thesauro regnum cœlorum simile esse dicatur, XV, 333, 1, 2 (*Vide* DIVITIÆ, cap. IV, art. 3, § 5).

UBI ENIM EST THESAURUS TUUS, IBI EST ET COR TUUM. — Hoc non solum de pecunia, sed de cunctis passionibus sentiendum est, XV, 196, 2. Qui terram amat, terra est; qui Deum, Deus, VIII, 581, 2 et seq. Cor Deus sibi imprimis deposcit, id est voluntatem, VI, 199, 2 et seqq. Virtus ex corde procedat oportet, V, 75, 1, 2. Quomodo sciendum ubi est thesaurus noster, XV, 196, 2. Cor usurarii mortui in suo thesauro invenitur, *ibid.* Avari de nocte ob nimios angores non dormiunt, quia sunt auri mancipia et servi, VII, 123, 1.

Cinis hodie assumitur in signum luctus et pœnitentiæ, III, 42, 2. Cinere caput aspergere, symbolum pœnitentis, IV, 251, 1. Est signum mortis, 336, 2.

Cinerem cuique fideli imponendo, dicitur: *Memento, homo, quia pulvis es, et in pulverem reverteris*, quia omnes nos pulvis sumus, et post mortem in terram et pulverem convertimur, VIII, 155, 2; 402, 2 et seq. Terra in æternum stans arguit hominis vanitatem, quia terrenus est, 27, 2 et seq. Mundana omnia merum sunt somnium, 69, 1, 2. Creaturæ omnes et homo nihil sunt, Deus omne, X, 416, 2 et seqq. Homines sunt velut folia, V, 425, 1, 2. Homo similis luto, Deus figulo, XII, 150, 1, 2. Homo est tantum stilla situlæ respectu Dei, XI, 498, 2. Est locusta ob duodecim analogias, 501, 1, 2. Vita humana vapor est variis de causis, XV, 190, 2. Ejus brevitas, *ibid.* et seqq. Levi causa amittitur, 193, 1. Temporis nostri brevitas, 480, 2. Vita hominis instar herbæ marcescit, 479, 1. Instar rotæ cito pertransit et volvitur, 146, 2. Item instar fluvii rapidi, 481, 1 (*Vide* HOMO, VITA).

PERIA V POST CINERES.

(*Matth.*, VIII, 5, 13).

Vide notata Domin., III *post Epiphaniam*; *est enim idem Evangelium.*

FERIA VI POST CINERES.

(*Matth.*, V, 38-48; VI, 1-4).

AUDISTIS QUIA DICTUM EST: DILIGES PROXIMUM TUUM, ET ODIO HABEBIS INIMICUM TUUM. — An dictum sit a lege, vel a Scribis legem interpretantibus, hostes odio habendos esse, XV, 175, 2. De publica vindicta, utpote actu justitiæ, licet gaudere, VI, 235, 1, 2.

Inimico non est credendum, nisi vere factus sit amicus, IX, 375, 1, 2. Animæ inimico et concupiscentiæ non est credendum, 377, 1, 2.

EGO AUTEM DICO VOBIS. — Doctrina Christi veterum philosophiam castigat, IX, 9, 2 et seqq. Christi dogmata axiomatibus et doctrinæ philosophiæ adversantur, XX, 290, 2. Multa legis præcepta Christus reformavit et correxit, XV, 6, 2. Testamenti utriusque differentia, XII, 232, 1, 2. Lex Christi nova sancta est, et quomodo, XX, 467, 1. Christus fuit portentum uti vita ita et doctrina, XI, 120, 1, 2. Christi et mundanorum antitheses quoad res agendas, VIII, 319, 2. Pharisæorum doctrina et Christi toto cœlo discrepabat, *ibid.*

DILIGITE INIMICOS VESTROS, BENEFACITE HIS QUI ODERUNT VOS, ET ORATE PRO PERSEQUENTIBUS ET CALUMNIANTIBUS VOS. — Quæ hic erga inimicos præcipiat Christus, XV, 175, 2. Novem gradus amoris inimicorum, 176, 1. Diligendi inimici exemplo Samuelis prophetæ, III, 329, 2. Diligere inimicos lex Christi jubet, IX, 614, 1; XV, 175, 2 et seq. Ulciscendas injurias dogma Gentilium est, non Christi, XI, 639, 1. Diligere inimicos est novum charitatis mandatum, et cur dicatur novum, XX, 537, 2 et seqq. Inimici beneficiis sunt demulcendi, V, 288, 1, 2. Bonum pro malo iis reddere, sancta vindicta est, *ibid.* Inimicos beneficiis vincere, divinum est, XI, 192, 1. Beneficentia est virtus divina, XX, 645, 2. Erga ingratos maxime ostendenda est charitas, XVII, 186, 2. Benefacere oportet inimicis, XX, 373, 2. Sancti benefaciendo moriuntur, 374, 2. Inimicorum dilectione perficitur charitas, 595, 2. Oratio pro inimicis efficacissima est, qualis fuit S. Stephani, XVII, 186, 2 et seqq. Erga inimicos quantopere S. Paulus afficeretur, 37, 1 et seqq. Pro inimico vitam ponere, exemplo Christi, maximæ charitatis est indicium, XVI, 565, 1 et seqq. (*Vide* INIMICUS).

UT SITIS FILII PATRIS VESTRI, QUI IN CŒLIS EST, QUI SOLEM SUUM ORIRI FACIT SUPER BONOS ET MALOS, ET PLUIT SUPER JUSTOS ET INJUSTOS. — Christianus in quo Christo coæquetur, X, 236, 1. Deus est charitas formalis in se, causalis in nobis, XX, 597, 1. Cur ipse sit charitas, *ibid.*, 2. Charitatis divinæ vis, *ibid.* Deus injuria affectus semper in afficientem est benevolus, 593, 1. Misericordia Dei magna est sextupliciter, XX, 242, 1. (*Vide* DEI BONITAS, MISERICORDIA).

SI ENIM DILIGITIS EOS QUI VOS DILIGUNT, QUAM MERCEDEM HABEBITIS? NONNE ET PUBLICANI HOC FACIUNT? Gentiles aliqui inimicos dilexere, XV, 176, 2.

ESTOTE ERGO VOS PERFECTI, SICUT ET PATER VESTER CŒLESTIS PERFECTUS EST. — Quam perfectionem a suis requirat Christus, XV, 176, 2. Perfectio quænam præcepti, quænam consilii, 177, 1, 2. Perfectio sita in amore inimicorum, 177, 2. Sanctitas perfecta in tribus consistit, XI, 627, 2; XX, 326, 1; 566, 1. De perfectionis natura, quæ sit via ad perfectionem ejus fructus et commoda, *vide* PERFECTIO, SANCTITAS. Deus est noster Pater, XV, 185, 1, 2. Deus est sanctus in summo gradu, XVI, 39, 1, 2. Sanctitas quippe Deo propria est, a quo omnis in alios derivatur, 440, 1. Hanc Dei uti et Christi sanctitatem imitari oportet fideles, 48, 1. Christiani Christum moribus suis imitentur, XX, 413, 1. Perfectio Dei notanda, XV, 178, 2. Modus perveniendi cito ad perfectionem, 178, 2; 179, 1, 2. Omnis hujus vitæ perfectio inchoata est duntaxat, et imperfecta, 179, 2.

ATTENDITE NE JUSTITIAM VESTRAM FACIATIS CORAM HOMINIBUS, UT VIDEAMINI AB EIS: ALIOQUIN MERCEDEM NON HABEBITIS APUD PATREM VESTRUM, QUI IN CŒLIS EST. — Justitia hic quid, XV, 181, 1. Vana gloria vim virtutis erodit, *ibid.* et 2. Vanæ gloriæ damna, *ibid.*, 2. Opera bona quomodo sint abscondenda, et simul alii ea videre debeant, 156, 1. Eleemosyna non est danda ob vanam hominum laudem, 181, 1. Sic omne opus bonum mala intentione factum perdit fructum et mercedem suam, *ibid.*, 2.

CUM ERGO FACIS ELEEMOSYNAM, NOLI TUBA CANERE ANTE TE, SICUT HYPOCRITÆ FACIUNT IN SYNAGOGIS ET IN VICIS, UT HONORIFICENTUR AB HOMINIBUS. AMEN DICO VOBIS, RECEPERUNT MERCEDEM SUAM. — Pro omnibus quæ ad eleemosynæ præceptum, conditiones, fructus, *vide* ELEEMOSYNA. Hypocrita quasi histrio, XV, 182, 1. Est bicors et bilinguis, *ibid.* Quam mala sit hypocrisis, *ibid.*, et 2. Quam stulti mercatores hypocritæ, qui cum eleemosyna emere possint cœlestes et æternas opes, iis neglectis, malunt mercari inanem hominum laudem, 182, 2.

TE AUTEM FACIENTE ELEEMOSYNAM, NESCIAT SINISTRA TUA QUID FACIAT DEXTERA TUA. UT SIT ELEEMOSYNA TUA IN ABSCONDITO, ET PATER TUUS QUI VIDET IN ABSCONDITO REDDET TIBI. — Eleemosynam, non tantum proximum, sed et nos ipsos, quoad fieri potest, celemus, XV, 182, 2. Secretum opus Deus publicat, *ibid.* Exempla S. Martini, *ibid.* S. Gregorii et S. Catharinæ Senensis, 183, 1. Præsentia Dei omnituentis est stimulus ad virtutem, V, 187, 1, 2. Deus omnia intuetur et audit, VI, 60, 1. Et proinde est rex mentium, 93, 1. Et penetrat cordium intima, 94, 2 et seqq. Quam scientiam oculi Dei observent, 154, 1, 2. Deus est totus oculus, X, 202, 1. Est ubique præsens, IX, 607, 1. Oculus Dei intuetur omnia, IX, 291, 1; 607, 1. Est sole lucidior, 607, 1. Præsentia Dei ubique habenda, XX, 328, 1; 492, 1, 2. Hæc præsentia Deique intuitus, est regula actionum humanarum, 581, 1. Ipse major est judex corde et conscientia, 581, 2. Opera ita facienda sunt, ut sint Deo digna, 642, 2 (*Vide* DEI OMNIPRÆSENTIA, PRÆSENTIA).

SABBATO POST CINERES.

(*Marc.*, VI, 47-56).

CUM SERO ESSET, ERAT NAVIS IN MEDIO MARI; ET IPSE SOLUS IN TERRA. ET VIDENS EOS LABORANTES IN REMIGANDO (ERAT ENIM CONTRARIUS VENTUS). — Cur discipulos in mari tempestate jactari tot horis Dominus permiserit, XV, 344, 2. Tempestas cuique est non tantum adversitas, sed nimia prosperitas, XX, 344, 1. Christus eminus e cœlo Ecclesiam suam videt laborantem, eique succurrit, et de omnibus prospicit, VII, 475, 2 et seq. Item hominem tentatione laborantem videt et juvat. 576, 1. Per adversa hominem Deus tentat, et sic eorum virtutem facit inclarescere, VIII, 333, 2. Perque eadem illum expugnat, 334, 2. Christus vidit, et tacuit, tacendo tamen illis succurrere paratissimus fuit, quia silentia sunt Dei opera, VIII, 627, 1.

ET CIRCA QUARTAM VIGILIAM NOCTIS VENIT AD EOS AMBULANS SUPRA MARE, ET VOLEBAT PRÆTERIRE EOS. — Christus assumpsit dotes corporis gloriosi ad tempus, XV, 345, 1. Quomodo ad discipulos venerit, 344, 2. Cur volebat eos præterire, 345, 1.

AT ILLI UT VIDERUNT EUM AMBULANTEM SUPRA MARE, PUTAVERUNT PHANTASMA ESSE, ET EXCLAMAVERUNT. — Cur hoc permiserit Christus, XV, 345, 1.

ET STATIM LOCUTUS EST CUM EIS ET DIXIT EIS; CONFIDITE, EGO SUM, NOLITE TIMERE — Hoc loco discendum est discrimen boni et mali spiritus, XV, 345, 1. Anima a Deo corroborata et impulsa omnia potest, VIII, 107, 1.

QUOCUMQUE INTROIBAT (Jesus)...... IN PLATEIS PONEBANT INFIRMOS, ET DEPRECABANTUR EUM, UT VEL FIMBRIAM VESTIMENTI EJUS TANGERENT, ET QUOTQUOT TANGEBANT EUM, SALVI FIEBANT. — Deus, et maxime Spiritus sanctus, beneficus est, et nulli non gestit benefacere, VIII, 445, 2. *Vide notata Dominica* XXIII *post Pentecosten.*

Christus summus est medicus; medico porro omni triplex debetur honor, X, 268, 1.

DOMINICA I IN QUADRAGESIMA.

(*Matth.*, IV, 1-11).

TUNC JESUS DUCTUS EST IN DESERTUM A SPIRITU UT TENTARETUR A DIABOLO. — Quo tempore Christus in desertum actus, XV, 115, 2 et seq. In quem desertum, 116, 1. A quo spiritu ductus, *ibid.*, 2. An Spiritus sanctus directe intenderit tentationem diaboli Christo intentandam, cur Christus tentatus fuerit sex dantur rationes, 116, 2 et seq. Lucifer Christum et Adamum tentavit, 117, 1, 2.

Solitudinis bona et encomia, I, 450, 2; IV, 332, 1, 2; V, 521, 1, 2. Silentii quietis et solitudinis fructus, V, 535, 2 et seqq.; XI, 415, 2; 434, 1, XII, 302, 1, 2. Silentii vis et exempla, IV, 305, 1. Viri sancti desertum semper ambierunt, XI, 492, 1; XII, 82, 1. Cur Joannes puer in desertum concesserit, XVI, 51, 2 et seqq. Bestiæ etiam suum silentium servant, XI, 416, 2. Latere præstat quam agere in turba, VI, 105, 1, 2. Eremitæ multi angelos curatores habuerunt, 190, 2. Contemplationi vacare cupientibus solitudo est captanda, VII, 175, 2 et seq. Turba hominum et negotia declinanda quietem sectantibus, IX, 519, 2 et seqq. Solitaria vita quanta bona afferat, quam multiplicibus eam colentes a Deo donis compleantur, XIII, 313, 1. Secessus et quies sapientiam pariunt, XIV, 592, 1. In secessu et secreto loqui animæ solet Deus, 223, 1. Solitudo est nidus animæ, *Job*, 577, 1. A peccato servat, 736, 1. Ad silentium servandum media, XI, 417, 1. Mentis abstractio a rebus terrenis est velut solitudo, XXI, 244, 2. Collectio sui intra solitudinem de vitæ statu deliberanti exercenda est, XIII, 314, 2 (*Vide* DESERTUM, SILENTIUM, SOLITUDO).

Spiritus omnes examinandi, qui hominem rapiunt, XX, 586, 2.

Diabolus mirabilem Christi in jejunando patientiam videbat, hinc eam miratus, eum tentare aggressus est, singularis quippe illius in adversis fuit patientia, VIII, 321, 1. Ut Satan hic cum Redemptore duellum suscepit, sic vitia pugnant cum virtutibus, 570, 2 et seq. Animæ sanctæ continuo cum dæmone, mundo, carne confligendum est, VII, 560, 1. Christus non fuit tentatus sicuti nos, interiori suggestione, sed externa tantum propositione, XIX, 391, 1. Dæmon hic Dominum triplici concupiscentia tentavit, XX, 546, 2. Justi sensim a Deo per varias tentationes exercentur, 129, 1. Omnia quæ spectant ad causas tentationis proprie dictæ, ad tentationum varios modos, ad tentationum fines, commoda, fructus, nec non ad modum quos erga tentationes nos gerere debeamus, *vide* TENTATIO.

ET CUM JEJUNASSET QUADRAGINTA DIEBUS ET QUADRAGINTA NOCTIBUS, POSTEA ESURIIT. — Sex causæ jejunii Christi, XV, 117, 2 et seq. Quadraginta continuis diebus sine omni prorsus cibo Christus in deserto egit, VIII, 603, 2. Christi jejunium fuit supernaturale, 118, 2 et seq. Cur Christus esuriit. 119, 2 et seq. Si de jejunio tractare velis, *vide* JEJUNIUM, QUADRAGESIMA.

ET ACCEDENS TENTATOR, DIXIT EI . SI FILIUS DEI ES, DIC UT LAPIDES ISTI PANES FIANT. — Origo tentationis diaboli, XV, 120, 2. Modus quo diabolus Christum tentavit, 121, 1. Triplex Christi et Adæ tentatio, *ibid.* Aliter Deus dicitur tentare, aliter diabolus, I, 243, 1. Hæc lucta Christi cum diabolo, imago est luctæ, qua cum virtute et sapientia identidem nobis luctandum est, X, 561, 1. Error est omnem tentationem oriri a diabolo, XV, 120, 1. Diabolus quasi anceps cuique

suam escam objicit, *ibid.* et 2. Dæmon cur sit perdix dolosa, XII, 142, 2. Quibus insidiis animam illaqueet, 594, 2. Ejus astutia in tentando, VII, 592, 1. Cur vulpes parva dicatur, *ibid.* Diabolus quomodo stet a dextris impiorum, XIV, 381, 2 et seq. Diabolus est aquilo omnia virtutum germina adurens, Christus autem auster, ea crescere faciens, XIII, 592, 1, 2. Diabolus sua importunitate musca est, VIII, 333, 1, 2. Sed optime per animi constantiam repellitur, 337, 1. Uti et omnes ejus tentationes ad varia peccata, *ibid.*, 2. Ejus imbecillitas si ei resistamus, I, 503, 2. De diabolo, de tentationibus quibus ad peccatum impellit, et de variis modis ei resistendi, *vide* art. DÆMON, DIABOLUS.

Hac prima tentatione voluit scire an Christus verus Filius Dei esset, simulque Christum allicere ad vanam suæ potentiæ ostentationem, et ad diffidentiam opis Dei Patris, XV, 121, 1. Peccatum est panis lapidosus, VI, 66, 1. Mendacii panis lapidescit, *Job*, 427, 2.

QUI RESPONDENS, DIXIT : SCRIPTUM EST : NON IN SOLO PANE VIVIT HOMO, SED IN OMNI VERBO QUOD PROCEDIT DE ORE DEI. — Quid hic accipiendum per verbum Dei, XV, 121, 2 et seq. Sancti quos Deus aluit sine cibo, *ibid.*, 2. Justi non pereunt fame, *Job*, 144, 2. Cum quanta patientia et mansuetudine Christus diaboli tentationem pertulerit, XV, 122, 1. Christus patientia sua diabolum vicit ut et omnis patiens, V, 517, 1.

TUNC ASSUMPSIT EUM DIABOLUS IN SANCTAM CIVITATEM, ET STATUIT EUM SUPER PINNACULUM TEMPLI. — Quomodo hæc assumptio facta sit, XV, 122, 1, 2. Christum diabolus assumpsit non phantastice, *ibid.*, 1. Non etiam pedibus ducendo, *ibid.*, 2. Sed per aera rapiendo, *ibid.* Christus dissimulans an Filius Dei esset et assumi a diabolo permittens, ejus opinionem frustratus est, *ibid.* Pinnaculum templi quid, XIII, 500, 1; XV, 122, 2; 123, 1, 2. Si Christum diabolus assumpsit, quanto majus erit ejus in animam peccatricem imperium, XI, 613, 2.

ET DIXIT EI : SI FILIUS DEI ES, MITTE TE DEORSUM, SCRIPTUM EST ENIM : QUIA ANGELIS SUIS MANDAVIT DE TE, ET IN MANIBUS TOLLENT TE, NE FORTE OFFENDAS AD LAPIDEM PEDEM TUUM. AIT ILLI JESUS : RURSUM SCRIPTUM EST : NON TENTABIS DOMINUM DEUM TUUM. — Christus angelo custode caruit, XV, 124, 1. Quomodo iterum Christus artes et technas diaboli eluserit, 123, 2. Diabolus deorsum trahit, *ibid.* Praxis fallendi diabolum, *ibid.* Peccati periculum cavendum, X, 133, 2 et seqq. De tentatione Dei, *vide* TENTATIO. An in necessitate liceat, majoris præcipitii vitandi causa, in minus se conjicere, si alia via evadendi non suppetat, XV, 124, 2. Diabolus uti hic Christo tentationem præcipitii sic similes horrendas christianis et sanctis ingessit, *ibid.* Remedium contra varias tentationes, 125, 1. Dæmon in nolentem nihil potest, *ibid.* Ut Dominus Satanam suo telo jugulat, sic malum plerumque in auctorem recidit, X, 40, 1; 42, 1, 2.

ITERUM ASSUMPSIT EUM DIABOLUS IN MONTEM EXCELSUM VALDE, ET OSTENDIT EI OMNIA REGNA MUNDI, ET GLORIAM EORUM. — Omnia regna mundi quomodo Christo ostensa, Dei et diaboli varii modi, XV, 125, 1, 2 et seq. Fraus dæmonis pingentis in phantasia, 126, 1.

Omnia regna atque adeo orbis totus coram Deo quasi gutta roris ante lucem, VIII, 522, 2. Eorumdem parvitas et tenuitas, *ibid.* Omnis mundi gloria brevis est, IX, 308, 2 et seqq. Rerum humanarum et regnorum circulus, *ibid.* Quasi rotæ a Deo rotantur, XII, 509, 2. Quam ea inania sint et parvo tempore durent, XII, 642, 2; XIII, 30, 1, 104, 2. Mundus vanitas vanitatum est, XI, 357, 2. Terræ parvitas respectu cœli, 499, 1. Quia dæmon hæc tantum Christo ostendit, hinc doceri poterit quam pauca et vilia animæ peccanti det, 616, 1. Honores, opes, dignitates mera sunt vanitas, ita ut homini dumtaxat ceu in speculo ostendantur, XIII, 327, 1 (*Vide* MUNDANA, MUNDUS, REGNA, TEMPORALIA). Omnis pompa regnorum et hujus vitæ est vitrea, XXI, 291, 1.

ET DIXIT EI : HÆC OMNIA TIBI DABO, SI CADENS ADORAVERIS ME. — Diabolus se esse Filium Dei simulavit, XV, 126, 2. Diaboli fastus, *ibid.* Divinitatem namque ambit diabolus, et ab olim ambivit, 126, 1 et seqq. Diabolus in omnibus rebus et ritibus Dei est simia, XIII, 347, 1. Lucifer voluit esse Deus, quomodo, XXI, 242, 2. Ut Satan hic adorari vult, sic et omnis hæresiarcha superbus est, XVII, 195, 2.

Speciosa quidem hoc in mundo dæmon spondet, sed in hora mortis iis insultabit, IX, 381, 1, 2. Ut diabolus hic mentitur, sic omnis mendax ei similis est, 556, 2. Talis promissio si homini fieret, illico auscultaret, quia creaturæ sunt ei in laqueum et muscipulam, VIII, 562, 1, 2. Sancti sunt domini totius mundi, V, 404, 2 et seqq.

TUNC DICIT EI JESUS : VADE, SATANA, SCRIPTUM EST ENIM : DOMINUM DEUM TUUM ADORABIS, ET ILLI SOLI SERVIES. — Hinc discant christiani fortiter repellere suggestiones diaboli, illumque increpare, et fugiet ab eis, XV, 127, 2. Docet hic Christus hoc respondendum diabolo, in tentatione avaritiæ, et quavis alia quæ ad hoc tendit ut creaturam præponamus Creatori, *ibid.* et seq. Lætitia spiritualis optimum contra tentationes remedium, 128, 1.

Satanas est summus apostata, V, 163, 1. Sic omnes christiani et martyres tentati a carne, dæmone et mundo, ejusque ministris, constanter obnitentes victoriam referunt, XVI, 588, 2. Diabolus timido est leo, generoso formica, XX, 181, 2 et seq.; 392, 2. Ejus igitur tentationibus fortiter et generose reluctandum, VIII, 570, 1 (*Vide* DÆMON, TENTATIO).

TUNC RELIQUIT EUM DIABOLUS, ET ECCE ANGELI

ACCESSERUNT, ET MINISTRABANT EI. — Quomodo Christus ex monte in quem eum diabolus transtulerat, in suum locum redierit, XV, 128, 1, 2. Christus homo toti mundo et angelis præest, V, 212, 2. Etiam alias post ad Christum angeli descenderunt et ascenderunt, XVI, 324, 2 et seqq. Et quorsum, 325, 2.

Ut Christo post conflictum peractum adfuere angeli, sic et hominibus rite certantibus dantur consolationes, XXI, 54, 1. Post tentationem sequitur consolatio, III, 200. 1; IV, 281, 1. Suos in afflictionibus et tentationibus prælia:tes Deus intuetur, XIV, 307, 2. Qui fortiter vincit diabolum ejusque suggestiones, consortio, consolatione et ministerio angelorum præmiatur, XV, 128, 2. Vincentibus tentationem quam stellam matutinam promittat Deus, XXI, 61, 1. Quam item coronam vincentibus passiones, 45, 2. Et hæc victoria quam sit gloriosa, 89, 1; 90, 1. Omnia quæ ad Angelorum ministerium pertinent videre est in articulo ANGELI.

FERIA II.

(*Matth.*, XXV, 31 ad fin.).

CUM AUTEM VENERIT FILIUS HOMINIS IN MAJESTATE SUA, ET OMNES ANGELI CUM EO, TUNC SEDEBIT SUPER SEDEM MAJESTATIS SUÆ. — In quo majestas Christi judicis sita sit, XV, 533, 2 (*Vide* JESUS CHRISTUS JUDEX, JUDICIUM EXTREMUM). Angeli in corporibus splendidis judicio extremo interfuturi sunt, XV, 533, 2. Dæmones e contra in tetris corporibus, 534, 1.

ET CONGREGABUNTUR ANTE EUM OMNES GENTES, ET SEPARABIT EAS AB INVICEM, SICUT PASTOR SEGREGAT OVES AB HÆDIS. ET STATUET OVES QUIDEM A DEXTRIS SUIS, HÆDOS AUTEM A SINISTRIS. — Parvuli etiam in judicio aderunt, XV, 534, 1. Cur electi ovibus, reprobi hædis comparentur, *ibid.*, 2. Dextera et læve quid in Scripturis denotent, VII, 566 2 et seqq.; XV, 534, 2. Cor stulti est in sinistra ejus, cor sapientis in dextera, VII, 334, 2 et seq; 335, 2 et seq.

TUNC DICET REX HIS QUI A DEXTRIS EJUS ERUNT : VENITE, BENEDICTI PATRIS MEI, POSSIDETE PARATUM VOBIS REGNUM A CONSTITUTIONE MUNDI. — Cur Christus prius judicat præmiatque electos, quam puniat reprobos, XV, 535, 1. Hæc sententia pro electis expenditur; item damnationis quæ in reprobos fertur, 535, 1 et seqq. Quomodo in die judicii quis benedici potest, et non erubescere, XX, 558, 1. Hac voce Christus animas justorum ad gloriam invitat, VII, 578, 2.

ESURIVI ENIM, ET DEDISTIS MIHI MANDUCARE; SITIVI, ET DEDISTIS MIHI BIBERE. — Cur misericordes præ aliis cœlo adjudicentur, XV, 535, 2. Sex opera misericordiæ corporalia tunc eliciuntur, 536, 1, 2. Pauperes pascere Deo gratissimum est, XII, 632, 2. Christus spiritualiter bonis operibus pascitur et reficitur, VIII, 17, 1, 2. Misericordiam Deus vult inesse omnibus actionibus nostris, IV, 278, 1, 2. Quam sit homini necessaria, 305, 1, 2. In operibus misericordiæ tam corporalibus quam spiritualibus vires et opes suas exhausit Tobias senior aliique, 278, 1, 2 (*Vide* MISERICORDIA).

HOSPES ERAM ET COLLEGISTIS ME. — Hospitalitas commendatur, V, 362, 1, 2. Stimuli varii ad hospitalitatem, XX, 643, 2. Ea est Christiano exercenda, 359, 1. Ejusdem merita, *ibid.*, 2 (*Vide* HOSPES, HOSPITALITAS).

NUDUS, ET COOPERUISTIS ME. — Vestire nudos Deo valde placet, XII, 633, 2.

INFIRMUS, ET VISITASTIS ME. — Infirmorum visitatio suadetur, et exemplis confirmatur, XI, 483, 2. Visitatio pauperum et pupillorum est advocata visitantium apud Deum, XX, 92, 2 (*Vide* ÆGER, INFIRMUS).

IN CARCERE ERAM, ET VENISTIS AD ME. — Captivos liberare quam sit Deo gratum, XII, 265, 1.

TUNC RESPONDEBUNT EI JUSTI, DICENTES : DOMINE, QUANDO TE VIDIMUS ESURIENTEM ET PAVIMUS TE, ETC.... ET RESPONDENS REX DICET ILLIS : AMEN DICO VOBIS, QUAMDIU FECISTIS UNI EX HIS FRATRIBUS MEIS MINIMIS, MIHI FECISTIS. — Non potuit Christus magis justitiæ ac misericordiæ nostræ operam provocare, quam quod præstari id dixit sibi, quidquid egenti præstatur et pauperi, XV, 537, 1. In pauperes quæ conferuntur non pereunt danti, 284, 2 et seq. Christus in membris suis patitur et honoratur, XVII, 211, 2. Eleemosynas pauperis factas ipse quoque ratas habet, 225, 2. Quod pauperi datur Christo datur, IX, 369, 1. 2. (*Vide* ELEEMOSYNÆ FRUCTUS).

TUNC DICET ET HIS QUI A SINISTRIS ERUNT : DISCEDITE A ME, MALEDICTI, IN IGNEM ÆTERNUM, QUI PARATUS EST DIABOLO ET ANGELIS EJUS. ESURIVI ENIM, etc. — Ignis gehennæ qualis, XV, 537, 2. Modus quo ignis dæmones cruciat, 528, 1. Quod ignis ille sit æternus et nunquam finiendus, ideo damnati præ rabie desperant, XVI, 226, 1, 2. Æterna damnatorum a Deo, cœlo et angelis sequestratio gravissimum ipsis erit supplicium, XVI, 226, 2. Hujus ignis æternitas describitur, XI, 362, 2; 441, 1, 2. Æternitatis conditiones et descriptio, 458, 1. Peccata damnatorum scripta sunt stylo ferreo in ungue adamantino, XII, 363, 1. Æternitas bona vel mala est semper præ oculis habenda, VII, 395, 1, 2. Illius consideratio stimulus est ad bene faciendum, 369, 2 (*Vide* ÆTERNITAS, INFERNUS).

ET IBUNT HI IN SUPPLICIUM ÆTERNUM, JUSTI AUTEM IN VITAM ÆTERNAM. — Lactantii sententia de igne gehennæ, XV, 539, 2 (*Vide identidem* ÆTERNITAS).

FERIA III.

(*Matth.*, XXI, 10-17).

ET INTRAVIT JESUS IN TEMPLUM DEI, ET EJICIEBAT OMNES VENDENTES ET EMENTES IN TEMPLO.

— Ejectio vendentium e templo, XV, 464, 1. Christus non intrabat in sanctum, nec in atrium sacerdotum, eo quod non esset sacerdos Leviticus, *ibid.* Christus vendentes e templo ejecit, ob duas causas, 464, 2. Bis e templo Christus vendentes ejecit, *ibid.* Christi Judæos ejicientis typus fuit Jonathas cædens Philistæos, III, 345, 2. Templum dicitur domus Dei, cur, XV, 465, 1. Hinc discendum quanta reverentia debeatur templo, scilicet quæ domui Dei debetur, *ibid.* (*Vide* TEMPLUM et *notata Dominica* IX *post Pentecosten*).

NUNQUAM LEGISTIS, QUIA EX ORE INFANTIUM ET LACTENTIUM PERFECISTI LAUDEM. — Acclament Christo pueri, XV, 466, 1. Infantes sæpe innocentiæ judices fuere, XIII, 185, 2. Pueri quomodo in primitiva Ecclesia docuerint alios, XI, 262, 1, 2. Etiam nunc docent suos in India, *ibid.* Pueri multi tyrannos confuderunt, *ibid.*, 2 et seq. Humiles ut pueri sunt vere sapientes, IX, 441, 2.

FERIA IV.

(*Matth.*, XII, 38 ad fin.).

TUNC RESPONDERUNT EI QUIDAM DE SCRIBIS ET PHARISÆIS, DICENTES : MAGISTER, VOLUMUS A TE SIGNUM VIDERE. — Qua intentione hi accedunt ad Christum illum tentaturi, XV, 311, 1.

QUI RESPONDENS, AIT ILLIS : GENERATIO MALA ET ADULTERA SIGNUM QUÆRIT. — Infidelitas et idololatria dicuntur adulterium in Scriptura, XV, 311, 1, 2.

ET SIGNUM NON DABITUR EI, NISI SIGNUM JONÆ PROPHETÆ. SICUT ENIM, etc. — Signum Jonæ est resurrectio, cur, XV, 311, 2. Christus in sepulcro fuit tribus diebus et tribus noctibus, quo sensu, 312, 1, 2.

VIRI NINIVITÆ SURGENT IN JUDICIO CUM GENERATIONE ISTA. — Quo tempore Jonas Ninivitis prædicaverit, XV, 313, 1. Christi et Jonæ antitheses, *ibid.* et 2.

REGINA AUSTRI SURGET IN JUDICIO CUM GENERATIONE ISTA, ET CONDEMNABIT EAM. — Regina Austri quænam, et unde venerit, XV, 313, 2. De Regina Austri, III, 606, 1, 2; 607, 1.

QUIA VENIT AUDIRE SAPIENTIAM SALOMONIS, ET ECCE PLUS QUAM SALOMON HIC. — Quam severe regina ista suo facto in die judicii duritiem et incredulitatem Judæorum condemnabit, XX, 314, 1, 2. Quoad sapientiam Salomonis, *vide* SALOMON. Salomon fuit typus Christi, et in quo, VII, 4, 2. Salomonis sapientia et scripta, 404, 2; 405, 2. Salomon ardentissimus fuit sapientiæ amator, eamque a Deo postulavit ad regendum populum, et templum construendum, VIII, 486, 1; 488, 2. Vera nobilitas est doctrina, XIII, 10, 2.

CUM AUTEM IMMUNDUS SPIRITUS EXIERIT DE HOMINE, etc., *vide notata Dominica* III *in Quadragesima*.

ADHUC EC LOQUENTE AD TURBAS, ECCE MATER EJUS ET FRATRES STABANT FORIS, QUÆRENTES LOQUI EI. — Fratres Christi qui, XV, 315, 2 et seq. Quo fine quærebant ei loqui, an ex ambitione et fastu ut viderentur esse consanguinei tanti doctoris, 316, 1.

AT IPSE RESPONDENS DICENTI SIBI, AIT : QUÆ EST MATER MEA, ET QUI SUNT FRATRES MEI ? ET EXTENDENS MANUM IN DISCIPULOS SUOS DIXIT : ECCE MATER MEA, ET FRATRES MEI. QUICUMQUE ENIM FECERIT VOLUNTATEM PATRIS MEI QUI IN CŒLIS EST, IPSE MEUS FRATER, ET SOROR ET MATER EST. — Frater Christi est fidelis, mater Christi est prædicator, XV, 316, 2. Viri apostolici sunt proprie fratres Christi quia in idem cum ipso opus conspirant, VIII, 207, 2. Virtus nostra est soror, quo sensu, item soror castitatis, V, 186, 1, 2. In obediente manet Deus diversimode, XX, 584, 1.

FERIA V.

(*Matth.*, XV, 22-28).

ET ECCE MULIER CHANANÆA A FINIBUS ILLIS EGRESSA CLAMAVIT, DICENS EI : MISERERE MEI, DOMINE, FILI DAVID; FILIA MEA MALE A DÆMONIO VEXATUR. — Parentum amor erga filios major quam filiorum erga parentes, cur, XV, 355, 2.

QUI NON RESPONDIT EI VERBUM. — Cur Christus hanc mulierem suppliciter deprecantem aversari videtur, XV, 355, 2.

IPSE AUTEM RESPONDENS AIT : NON SUM MISSUS NISI AD OVES QUÆ PERIERUNT DOMUS ISRAEL. — Sapientiæ radices misit Deus in Israel, IX, 628, 1. Quo sensu ad solos Israelitas missus Christus, XV, 356, 1.

AT ILLA VENIT ET ADORAVIT EUM, DICENS : DOMINE, ADJUVA ME. — Deus cur sæpe in initio preces non exaudit, XV, 356, 1. Sancti a Deo dirigi orant et impetrant, V, 78, 1, 2.

QUI RESPONDENS, AIT ILLI : NON EST BONUM SUMERE PANEM FILIORUM ET MITTERE CANIBUS. — Peccator pœnitere valens est canis, qui melior est justo remisso et torpido, VII, 310, 2 et seq. Canis mores ei adaptantur, 311, 2. Cur canis vivus sit melior leone mortuo, *ibid.* Pari modo Christus sæpe animas sanctas dum aliquid desiderant, pungit, humiliat et mortificat, XV, 356, 2.

AT ILLA DIXIT : ETIAM, DOMINE; NAM ET CATELLI EDUNT DE MICIS QUÆ CADUNT DE MENSA DOMINORUM SUORUM. — Chananæa se cani comparat, XV, 356, 2. Chananæa hic ideam perfectæ orationis dat, et ex ejus oratione decem virtutes orationi necessarias colligere possumus, 357, 1. Votum S. Laurentii Justiniani morituri Chananæam imitantis, *ibid.*

TUNC RESPONDENS JESUS, AIT ILLI : O MULIER, MAGNA EST FIDES TUA : FIAT TIBI SICUT VIS. — Oratio nos facit Israeles, id est dominantes Deo, XV, 357, 2. Quæ sit allegorice et tropologice hæc filia e dæmone vexata, *ibid.*

FERIA VI.

(*Joann.*, v, 1-15).

POST HÆC ERAT DIES FESTUS JUDÆORUM, ET ASCENDIT JESUS JEROSOLYMAM. — Quisnam hic diei festus, XVI, 371, 1, 2.

EST AUTEM HIEROSOLYMIS PROBATICA PISCINA, etc.—Probatica quænam vox, XVI, 371, 2. Piscina quid, 372, 1. Probaticæ piscinæ origo fabulosa, *ibid.* Piscinæ describuntur, earum quis fuerit usus, VII, 96, 2. Piscinæ hujus probaticæ descriptio 97, 1. Siloe fons, a quo piscina hæc dependet, describitur, quantæque sit Saracenis venerationis, XIV, 515, 2 et seq. Hæc piscina pluribus describitur : ejus forma et origo XVI, 372, 1 et seqq. Piscina est meditationis symbolum, VIII, 178, 1, 2.

IN HIS JACEBAT MULTITUDO MAGNA LANGUENTIUM, etc. — Morbi, miseriæ, ærumnæ, casus, infortunia hominibus ab Adami peccato accidunt ; atque hoc jugum illis impositum jam inde ab initio per Adamum, X, 324, 2 et seqq. Quanta mala id jugum complectatur, 325, 2. Peccati originalis decem pœnæ, 226, 1. Tropologice qui sint omnes isti ægroti, XVI, 372, 2. Pro sanatione hujus paralytici videre est JESUS CHRISTUS, cap. IV, art. II, § 1, et PISCINA.

SABBATO.

(*Matth.*, XVII, 1-9).

Cum in isto evangelio de transfiguratione agatur, *vide Dominicam* II *in Quadragesima.*

DOMINICA II IN QUADRAGESIMA.

(*Matth.*, XVII, 1-9).

Totam transfigurationis Christi seriem supra exposuimus art. JESUS CHRISTUS, cap. V, art, III, § 7 ; hic tantum quæ ex aliis libris tum Veteris tum Novi Testamenti ad pleniorem hujus mysterii explanationem inservire possunt subjicimus. Vide insuper, XV, 380-390 ; XX, 428-432.

POST DIES SEX ASSUMIT JESUS PETRUM ET JACOBUM, ET JOANNEM FRATREM EJUS. — Sancti sunt Deo familiares et secretarii, V, 100, 1, 2. Ut Dominus paucos transfigurationis suæ testes adhibuit, ita consiliarii pauci, et cum delectu seligendi sunt, IX, 192, 1, 2 et seqq.

ET DUCIT ILLOS IN MONTEM EXCELSUM SEORSUM. — Montes videtur Dominus adamasse ad præcipua fidei mysteria peragenda, VII, 574, 1. Cur facta sit transfiguratio in monte, et in quo monte, XV, 381, 1, 2 ; XX, 323, 1.

ET TRANSFIGURATUS EST ANTE EOS. — Quomodo et cur hæc transfiguratio peracta sit, XV, 382, 2 ; 383, 2 et seq ; XX, 429, 1 ; 431, 2.

Christus cum sanctis hominibus deliciatur, V, 240, 1, 2 et seqq. Christus humanitate suam deitatem celabat, eam tamen subinde emicare faciebat, VII, 575, 1. An beata Virgo subinde divinam Christi essentiam viderit, VIII, 32, 2.

ET RESPLENDUIT FACIES EJUS SICUT SOL. — Quomodo Christi facies ut sol resplendeat, XXI, 35, 2. Quinimo ipse Christus et Deus sol sunt ob varias analogias, 36, 1. Deus est oculus et sol mundi, XIV, 418, 1. Christus est sol justitiæ, X 31, 1. Solis elogium, 387, 2 et seqq. Sol est typus Christi, *ibid.* Christus splendore suo omnium oculos offuscat, XIV, 589, 2. Capilli candidi Christi quid denotent, XXI, 31, 2.

In oratione Christus transfiguratus fuit ; quomodo oratio faciat homines lucidos, I, 747, 2. Oratio est animæ transfiguratio, XV, 384, 1, 2. Christus lux in tenebris, *Job*, 4, 1 ; 213, 2. Lux est quasi forma rerum, 716, 2. Splendor verus a virtute, 13, 2. Sanctitatis et lucis consensio, 15, 2, 83, 2. Aspectus Dei animam venustat, 679, 1. Puritas accessum ad Deum habet, 17, 1. Puritas cordis Deum videt, 340, 1.

VESTIMENTA AUTEM EJUS FACTA SUNT ALBA SICUT NIX. —Fulgor vestimenti Christi in transfiguratione, XV, 384, 2 et seq. Candor est color perfectissimus, 385, 1. Nivis commoda miranda et causæ, IX, 401, 1, 2 ; 407, 1, 2. Virtutes sunt animæ vestes, *Job*, 572, 1.

ET ECCE APPARUERUNT EIS MOYSES ET ELIAS CUM EO LOQUENTES. — Cur Moyses et Elias apparuerint, variæ causæ, XV, 385, 2. Omnia quæ ad Moysen seu ad Eliam spectant, *vide* art. ELIAS, MOYSES. S. Lucas addit : *Et dicebant excessum ejus, quem completurus erat in Jerusalem.* Quisnam hic excessus, XV, 386, 2. Transfigurationis suæ gloriam et splendorem moderatur Dominus sermone de excessu suo et morte, ita quippe fieri amat, ut adversitas prosperitatem moderetur, et hæc illam quia mundus contrariis constat, VII, 261, 2.

RESPONDENS AUTEM PETRUS, DIXIT AD JESUM : DOMINE, BONUM EST NOS HIC ESSE. — Petrus præ summo animi gaudio nescit quid petat, XV, 387, 2. Quies non est hujus vitæ, *Job*, 86, 2. Deus amicos suos exstaticos et quasi amentes facit, V, 241, 1, 2. Contemplatio Dei est quasi finis rerum, 487, 2. In Dei cellariis manere gestit anima, VII, 490, 1 ; 491, 1. Exstasis quomodo contingat, VIII, 143, 2. Septem gradus ad divinæ contemplationis cellaria perveniendi, VII, 491, 1 (*Vide* CONTEMPLATIO).

SI VIS, FACIAMUS HIC TRIA TABERNACULA : TIBI UNUM, MOYSI UNUM, ET ELIÆ UNUM. — Cur Petrus petat fieri tria hæc tabernacula, cum beati non egeant tabernaculis, XV, 387, 1, 2.

ADHUC EO LOQUENTE, ECCE NUBES LUCIDA OBUMBRAVIT EOS. — Nubes obumbrans quos et cur, XV, 388, 1, 2. Nubis officium quale hic, *ibid.*, 2. Nubis origo : est ea symbolum principum et gubernatorum VIII, 306, 2. Cur in nube apparere soleat Deus, XII, 574, 1. Nubes est thronus Dei, IX, 621, 2 ; *Job*, 523, 2 ; 691, 2. Nubes et fumus

sunt gloriæ Dei symbolum, XI, 175, 2. Nubes est quasi vestimentum Dei, quod in nube se absconderet et loqueretur, responsa dans ex propitiatorio, IV, 290, 1 (*Vide* NUBES). Nubes est velum Dei, XV, 388, 2. Nubes fuit lucida, cur, 359, 1.

ET ECCE VOX DE NUBE DICENS : HIC EST FILIUS MEUS DILECTUS, IN QUO MIHI BENE COMPLACUI, IPSUM AUDITE. — In transfiguratione SS. Trinitas repræsentatur, XV, 389, 1. Hæc verba : *Ipsum audite*, exponuntur, XX, 431, 1. In Christo Deus sibi mire complacet, 430, 2.

ET AUDIENTES DISCIPULI, CECIDERUNT IN FACIEM SUAM, ET TIMUERUNT VALDE. — Apostolorum timoris causæ, XV, 389, 2 et seq. Seraphinis auditis, timet et tacet Isaias, XI, 176, 1. Dei locutio qualis, *Job*, 24, 2 ; 263, 2. Vox Dei in quiete innotescit, 646, 1 ; 651, 2.

ET DESCENDENTIBUS ILLIS DE MONTE, PRÆCEPIT EIS JESUS DICENS : NEMINI DIXERITIS VISIONEM, DONEC FILIUS HOMINIS A MORTUIS RESURGAT. — Cur Christus silentium de sua transfiguratione indicat, XV, 390, 2.

Quia transfiguratio Christi erat quasi præambulum gloriæ cœlestis, poterit hic agi de gloria regni cœlestis, *vide* BEATITUDO, BEATUS, CŒLUM.

FERIA II.

(*Joan.*, VIII, 21-29).

EGO VADO, ET QUÆRETIS ME, ET IN PECCATO VESTRO MORIEMINI. — Mensura peccatorum cuilibet statuta est, qua impleta castigatur, XV, 495, 1, 2. Pœnæ eorum qui in Christo non manent, sed ab eo se peccando sequestrant, XVI, 561, 2 et seqq. Quo sensu perversus sit incorrigibilis, VII, 259, 2. An reprobus et reprobati salvari queant, 260, 1.

ET DICEBAT EIS : VOS DE DEORSUM ESTIS, EGO DE SUPERNIS SUM. VOS DE MUNDO HOC ESTIS, EGO NON SUM DE HOC MUNDO. — Dat causam Christus cur quo ipse vadit, Pharisæi venire non possint, XVI, 441, 1, 2. *Vos de deorsum estis* quid moraliter, physice, metaphysice significent, 441, 2 et seq. Animæ origo cœlestis, XVII, 336, 2 et seqq.

DICEBANT ERGO EI : TU QUIS ES? DIXIT EIS JESUS : PRINCIPIUM, QUI ET LOQUOR VOBIS. — Christus principium, quo sensu, XVI, 442, 2. Deus principium et finis actionum nostrarum, 413, 1, 2.

MULTA HABEO DE VOBIS LOQUI ET JUDICARE ; SED QUI ME MISIT, VERAX EST : ET EGO QUÆ AUDIVI AB EO, HÆC LOQUOR IN MUNDO. — Quotuplici sensu Deus Pater verax sit, XVI, 443, 2 ; 444, 1 (*Vide* DEI VERITAS). Veritas triplex, oris, mentis, operis, XX, 226, 1. Veritas est mentis cingulum, 258, 2. Anima sancta quomodo vera enuntiet, X, 57, 1.

FERIA III.

(*Matth.*, XXIII, 1-12).

TUNC JESUS LOCUTUS EST AD TURBAS ET AD DISCIPULOS SUOS, DICENS : SUPER CATHEDRAM MOYSI SEDERUNT SCRIBÆ ET PHARISÆI. — Cathedra est auctoritas docendi et jubendi, XV, 448, 1. Pharisæorum nequitia et idololatria, XI, 747, 1.

OMNIA ERGO QUÆCUMQUE DIXERUNT VOBIS, SERVATE ET FACITE. Obediendum malis Prælatis juste præcipientibus, XV, 488, 1, 2. Traditiones in Ecclesia commendantur, 407, 1.

SECUNDUM OPERA VERO EORUM NOLITE FACERE, DICUNT ENIM, ET NON FACIUNT. — Quando hoc præceptum Christianis servandum, XV, 488, 2.

ALLIGANT ENIM ONERA GRAVIA ET IMPORTABILIA, ET IMPONUNT SUPER HUMEROS HOMINUM. — Judæi variis legis oneribus onerati erant ut camelus, XI, 330, 2 ; 331, 1. Hæc onera erant rigidæ legis interpretationes, ac insuper plurima alia, quæ præter legem præcipiebant ipsi populo, XV, 488, 2.

OMNIA VERO OPERA SUA FACIUNT UT VIDEANTUR AB HOMINIBUS. — Erat hæc Pharisæorum superbia gloriam hominum ambientium, XV, 489, 1.

DILATANT ENIM PHYLACTERIA ET MAGNIFICANT FIMBRIAS. — Phylacteria quid et unde, XV, 489, 1. Quomodo Judæi ad litteram servatores se legis ostenderent, V, 185, 1.

AMANT AUTEM PRIMOS RECUBITUS IN CŒNIS, ET PRIMAS CATHEDRAS IN SYNAGOGIS. — Modestia in accubitus loco diligendo commendatur, XVI, 195, 2. — Contentionem de principe loco cavere oportet, VI, 260, 1.

ET SALUTATIONES IN FORO, ET VOCARI AB HOMINIBUS RABBI. — Salutationes matutinæ ad ædes divitum olim erant in usu, VI, 343, 2. Pharisæi nomen appetebant, et officium negligebant, XV, 489, 2.

VOS AUTEM NOLITE VOCARI RABBI ; UNUS EST ENIM MAGISTER VESTER, OMNES AUTEM VOS FRATRES ESTIS. — Sapientiæ nomen non est aucupandum, nec nimis sapiendum, VI, 274, 2. Adulatione et laudibus auditis plerique capiuntur, 395, 1. Gradum doctoratus non vetat Christus, sed superbum nominis ambitum, XV, 489, 2 et seq.

ET PATREM NOLITE VOCARE VOBIS SUPER TERRAM ; UNUS EST ENIM PATER VESTER, QUI EST IN CŒLIS. — Deus solus vere et plene est pater omnium, XV, 490, 1. Paternitas omnis a Deo descendit, XVIII, 615, 1, 2.

NEC VOCEMINI MAGISTRI, QUIA MAGISTER UNUS EST CHRISTUS. — Non homo intellectum homini præstat docendo, sed a Deo præstitum per admonitionem exercet, XV, 490, 1.

QUI MAJOR EST VESTRUM ERIT MINISTER VESTER. — Modestiæ in rectore præstantia, XX, 315, 1 ; 323, 1 ; 382, 2. Ejus dotes, 323, 2 et seq. Quatuor ejus species, 323, 2. Media ad eam, 324, 1.

QUI AUTEM SE EXALTAVERIT, HUMILIABITUR, ET

QUI SE HUMILIAVERIT, EXALTABITUR. — Exempla sunt Mardochæus vilis et abjectus exaltatus, et Aman superbus humiliatus, IV, 379-382. Humilitas exaltat, superbia infamat, VI, 410, 1. Exemplum arrogantis humiliati, XV, 491, 1 (*Vide* HUMILITAS, SUPERBIA).

FERIA IV.

(*Matth.*, XX, 20-28).

TUNC ACCESSIT AD EUM MATER FILIORUM ZEBEDÆI CUM FILIIS SUIS, ADORANS ET PETENS ALIQUID AB EO. — Ejus petitio expenditur, XV, 447, 2.

AIT ILLI : DIC UT SEDEANT HI DUO FILII MEI, UNUS AD DEXT"RAM TUAM, ET UNUS AD SINISTRAM, IN REGNO TUO. — Quæ hujus ambitiosæ petitionis occasio fuerit, XV, 448, 1. Excusanda mater filiorum Zebedæi, *ibid*. Ambitiosorum mores describuntur, IX, 597, 1. Ambitio regni nihil non molitur, IV, 370, 2. Honores non sunt ambiendi, IX, 222, 1. Prælaturæ non sunt ambiendæ, XX, 134, 1. Honores hujus mundi appetentes pueris papiliones insequentibus comparantur, IV, 370, 2. Ambitio est ambientium crux, 377, 2 et seq. (*Vide* AMBITIO). Virtus propria nobilitat, non avorum virtus, secus ac prætendebat hæc mater, nixa cognatione cum Christo, V, 354, 2. Ineptum ad officia sacra vel profana promovens vel commendans, peccat in justitiam, VI, 40, 2. Contentio de primo loco vitanda est, 260, 1.

RESPONDENS AUTEM JESUS DIXIT : NESCITIS QUID PETATIS. — Quia non simul, sed gradatim ad honores est ascendendum, VI, 260, 1. Honores insipientibus non sunt dandi, 303, 1, 2 et seqq. In quo hi Mercurio similes sint, 365, 1. Beneficia non cognatis, sed dignis danda, XV, 448, 2. Agrippinæ matris Neronis ambitio, *ibid*. Hujus responsi, *nescitis quid petatis*, septem explicationes, 448, 2; 449, 1. Male petens cur petita non impetret, XX, 173, 2. Caduca et peritura non sunt petenda a Deo, 174, 1.

POTESTIS BIBERE CALICEM QUEM EGO BIBITURUS SUM ? — Passio est calix, cur, 449, 1, 2. Cur S. Joannes Evangelista cum calice pingatur, *ibid.*, 2.

DICUNT EI : POSSUMUS. — An Joannes et Jacobus calicis significationem intellexerint, 450, 1.

AIT ILLIS : CALICEM QUIDEM MEUM BIBETIS, SEDERE AUTEM AD DEXTERAM MEAM, VEL SINISTRAM, NON EST MEUM DARE VOBIS, SED QUIBUS PARATUM EST A PATRE MEO. — Est hoc oraculum de Jacobi et Joannis passione, XV, 450, 1. Quo sensu Christus dicat ad se non pertinere cœli gloriam dare, 450, 2.

ET AUDIENTES DECEM, INDIGNATI SUNT DE DUOBUS FRATRIBUS. — Unde duorum fratrum petitionem audierint cæteri apostoli, XV, 451, 2. Invidiæ damna et remedia, 451, 2; 452, 1. Bella oriuntur e nimia cupiditate, XX, 171, 1. Reges eos qui plus cæteris sapere videri volunt, oderunt, IX, 223, 2.

JESUS AUTEM VOCAVIT EOS AD SE, ET AIT : SCITIS QUIA PRINCIPES GENTIUM DOMINANTUR EORUM, ET QUI MAJORES SUNT, POTESTATEM EXERCENT IN EOS. — Quanta sit dominantium et nobilitatis vanitas, XV, 54, 2. Reguum imperiosorum exempla, VII, 288, 1. Stulti aliquando sapientibus præsunt, sed indigne, 339, 1. Idque Dei permissu, ut sic impios castiget, *ibid*. Reges pueri et leves damnosi sunt reipublicæ, VII, 350, 1, 2. Servi facti reges regunt impotenter et superbiunt, 340, 1. Sors tales reges facit, 339, 2. Principes sint potius erga suos affabiles et modesti, XVII, 399, 2; XX, 383, 1 (*Vide* RECTOR, REX, PRINCEPS, TYRANNUS).

NON ITA ERIT INTER VOS; SED QUICUMQUE VOLUERIT INTER VOS MAJOR FIERI, SIT VESTER MINISTER, ET QUI VOLUERIT INTER VOS PRIMUS ESSE, ERIT VESTER SERVUS. — Quid his verbis doceat Christus, XV, 452, 1, 2. Ex hac Christi sanctione, summus Pontifex hunc titulum præfert : *Servus servorum Christi*, *ibid.*, 2. Hinc S. Franciscus prælatos ordinis sui appellari ministros voluit, *ibid*.

SICUT FILIUS HOMINIS NON VENIT MINISTRARI, SED MINISTRARE ET DARE ANIMAM SUAM REDEMPTIONEM PRO MULTIS. — Humilitas est propria virtus Christi, XV, 453, 1. Ad exemplum Christi S. Francisci Xaverii humilitas. *idid*. An Christus pro omnibus mortuus sit, *ibid*. et 2. Sanctorum hoc humilitatis et charitatis Christi exemplum imitantium exempla, 453, 2 (*Vide* HUMILITAS).

FERIA V.

(*Luc.*, XVI, 19-31).

HOMO QUIDAM ERAT DIVES. — Divitis epulonis et Lazari vera historia, XVI, 220, 1. Dives epulo fuit Judæus, *ibid*. Hic etsi improbus, divitiis abundabat, cum vice versa justi sæpe inopia affligantur, VII, 126, 2. Dei consilio hic est dives, ille pauper, VI, 135, 1, 2. Divitiæ superbiam et audaciam pariunt, V, 290, 1. Uti divitiæ hunc ab inferno non liberarunt, ita nec ullum, VII, 123, 2. Divitum prosperitati non est invidendum, VI, 195, 1, 2 (*Vide* DIVES, DIVITIÆ). Dives apud Deum quis sit, XX, 315, 2.

INDUEBATUR PURPURA ET BYSSO. — Purpura divitis in vestitu luxum, byssus mollitiem notat, XVI, 220, 1. In vestitu non est gloriandum, IX, 336, 1, 2.

ET EPULABATUR QUOTIDIE SPLENDIDE. — Pene semper epulas lautas sequitur voluptas, XVI, 220, 2. Mors in olla gulæ, IV, 24, 1. Quam gula sit exitialis, VI, 197, 1. Pœna ventri deditorum, III, 291, 2. Sumptuosarum epularum damna, XX, 202, 2 et seqq. (*Vide* CONVIVIA, EPULÆ, GULA).

ET ERAT QUIDAM MENDICUS, NOMINE LAZARUS, QUI JACEBAT AD JANUAM EJUS, ULCERIBUS PLENUS — Illius misera sors et morbi describuntur, XVI,

220, 2 et seqq. Mendicorum vita mors est potius quam vita, X, 343, 2 (*Vide* MENDICUS, PAUPER).

CUPIENS SATURARI DE MICIS QUÆ CADEBANT DE MENSA DIVITIS, ET NEMO ILLI DABAT. — Cruces Lazari novem, XVI, 221, 2 et seq. A paupere qui faciem suam avertit, ab eo etiam faciem suam avertet Deus, IV, 284, 2. Durus in pauperes peccat graviter, V, 42?, 1. Hic excitat Dei et hominum iram, VI, 109, 1. Divites debent amare pauperes, imo eos præoccupare, 133, 1, 2 et seqq. Pauperes vexans Christum vexat, 167, 2 (*Vide* DIVES, PAUPER).

FACTUM EST AUTEM UT MORERETUR MENDICUS, ET PORTARETUR AB ANGELIS IN SINUM ABRAHÆ. — Ministerium angelorum animas in cœlum ducere, XVI, 222, 1. Sinus Abrahæ, quid, et cur sic dictus, *ibid*. et 2. Limbus ubinam esset, olim nesciebatur, VII, 157, 1. Limbus Patrum, et sinus Abrahæ vocatur pax, VIII, 331, 1. Mors et vita quid sit, X, 345, 2. Ipsa suavis est indigentibus, ægris, senibus, anxiis, desperantibus, 346, 2 et seq. Cur vita justorum brevis et misera, impiorum longa et felix, VII, 262, 2 et seq. Mors sanctorum est vitæ janua, VIII, 330, 1. Justorum mors, etiam præoccupatorum, eos ponit in quiete et refrigerio, ipsi eam meditando prævertunt, 362, 2. Ante diem ad cœtum sanctorum rapiuntur, 366, 2. Sancti in cœlo stant quasi victores, 378, 2 (*Vide* MORS, § 7).

MORTUUS EST AUTEM ET DIVES, ET SEPULTUS EST IN INFERNO. — Quam sors illius, quam in hac vita habuit, sit mutata, XVI, 222, 2 et seq. Quis hic infernus, 223, 1. Quodnam peccatum divitis epulonis, *ibid*. Impiorum dies ut umbra transeunt, VII, 299, 1. In morte dives universa relinquere debet, 217, 1, 2. Eorum funesta mors post lætam vitam, VIII, 375, 2. Multipliciter tunc illos Deus disrumpit, 376, 1. Peccator dæmones secutus, tandem ad eorum sedes deducetur, VI, 112, 1, 2. Mortuus statim est judicatus, et inferno addictus, VII, 156, 2. Avari sæpe carent sepultura, 224, 2. In tenebris sepeliuntur, 225, 2 et seq. Impii etiam superbe in gehenna sepulti sunt, 294, 2.

ELEVANS AUTEM OCULOS SUOS, CUM ESSET IN TORMENTIS, VIDIT ABRAHAM A LONGE, ET LAZARUM IN SINU EJUS. — Impii et peccatores in die mortis rerum quas amarunt vanitatem et fugacitatem agnoscent, VIII, 1. An a damnatis justi in requie conspiciantur, XV, 223, 2.

ET IPSE CLAMANS DIXIT : PATER ABRAHAM, MISERERE MEI, ET MITTE LAZARUM UT INTINGAT EXTREMUM DIGITI SUI IN AQUAM, UT REFRIGERET LINGUAM MEAM, QUIA CRUCIOR IN HAC FLAMMA. — Frustra Lazarum vocat, quia in inferno nullum solatium, VIII, 301, 1. Impii post mortem nullum habentes advocatum desperabunt, 351, 1. Quomodo divitis anima linguam habuisse dicatur, XVI, 224, 2 et seq. Divites in gehenna pauperie torquebuntur, ut ne guttam quidem aquæ habeant, VII, 245, 2. Ut epulo in lingua tortus fuit, sic in eadem detractores et maledici torquebuntur, VIII, 289, 1. Ut epulo gula et lingua peccavit, ita in eadem se cruciari clamavit : nam per quæ quis peccavit, per hæc et punitur, 517, 2 (*Vide* INFERNUS).

ET DIXIT ILLI ABRAHAM : FILI, RECORDARE QUIA RECEPISTI BONA IN VITA TUA, ET LAZARUS SIMILITER MALA; NUNC AUTEM HIC CONSOLATUR, TU VERO CRUCIARIS. — Pauperum et divitum sortes differunt, IX, 400, 2. Pios affligi, impios prosperari, vanitas est, VII, 300, 1. Duas autem ob causas illi affliguntur, et hi prosperantur, *ibid.*, 2. Sed horum prosperitas maxime noxia est, 301, 1, 2. Impii labores operum suorum in inferno comedunt, V, 53, 1. Talionis lege Deus durum in pauperes punit, VI, 108, 2 et seq. Voluptas in fine vitæ sectatorem suum deserit, 72, 2 et seq. In altera vita felicium et infelicium sortes mutabuntur, IX, 356, 2; XVI, 1, 2. Ideo S. Catharina Senensis e duobus coronis ei a Christo oblatis una aurea et gemmata, altera spinea, spineam coronam elegit, XVI, 225, 2. Nemo ante mortem beatus dicendus est, IX, 356, 2; 359, 2. In die bonorum habenda memoria malorum, 354, 2 et seqq.

ET IN HIS OMNIBUS INTER NOS ET VOS CHAOS MAGNUM FIRMATUM EST, etc. — Chaos quid, XVI, 226, 1. Quid per chaos hic intelligendum, 226, 2. Quo sensu mortui nil sciant, VII, 312, 1, 2. Anima a corpore separata scit res omnes naturales, damnata scit tantum sua tormenta, VII, 312, 2 et seq.

ET AIT : ROGO ERGO TE, PATER, UT MITTAS EUM IN DOMUM PATRIS MEI; HABEO ENIM QUINQUE FRATRES, UT TESTETUR ILLIS, NE IPSI VENIANT IN HUNC LOCUM TORMENTORUM. — Quomodo potest hic dives damnatus salutem fratrum optare, XVI, 227, 2. An hic vere de fratrum suorum salute fuerit sollicitus, *ibid*.

ET AIT ILLI ABRAHAM : HABENT MOYSEN ET PROPHETAS, AUDIANT ILLOS, etc. — Ex Dei instituto homo per hominem docendus, III, 282, 2; XVI, 227, 2. Quid ex hac parabola, vel potius historia discere possumus, 228, 2.

FERIA VI.

(*Matth.*, XXI, 33-46).

HOMO ERAT PATERFAMILIAS, ET PLANTAVIT VINEAM, etc. — Parabola vineæ per partes explicatur XV, 470, 1, 2 et seq. Homo plantans vineam est Deus fundans Ecclesiam, 470, 1. Vinea est Ecclesia tam gentium quam Judæorum, VIII, 234, 2 et seq.

MALOS MALE PERDET. — Deus nulla peccata non punit, IX, 176, 1, 2 et seqq.

ET VINEAM SUAM LOCABIT ALIIS AGRICOLIS QUI REDDANT EI FRUCTUM TEMPORIBUS SUIS. — Impii terram inique occupant, V, 71, 1. Judæi dum apostolos exagitant, in causa fuere, ut hi ad gen-

tes se Judæa pulsi, transtulerint, VII, 499, 2. Vinea Ecclesiæ ab hæreticis et pravis Ecclesiæ pastoribus laceratur, VII, 500, 1. Fructus hic vineæ, id est Ecclesiæ Dei, patet in conversione totius orbis ad Christi fidem et sanctitatem, XV, 471, 1.

Tropologice vinea cuique excolenda est anima, XV, 470, 2 et seq. (*Vide* Vinea).

Nunquam legistis in Scripturis : Lapidem quem reprobaverunt ædificantes, hic factus est in caput anguli. — Christus qualis sit lapis, XVII, 127, 2. Quomodo sit lapis in caput anguli, XV, 471, 2; XVII, 128, 1. Petra est Christus ob varias analogias XX, 281, 1. Fidelem inter et lapidem variæ relationes, 282, 2 et seq.

Ideo dico vobis, quia auferetur a vobis regnum Dei, et dabitur genti facienti fructus ejus. — Cur synagoga Judaica a Christo repudiata sit, XI, 594, 1; XV, 471, 2.

Et qui ceciderit super lapidem istum, confringetur; super quem vero ceciderit, confinget eum. — Minatur hic Christus Judæis æternum et irreparabile excidium, puta gehennæ incendium.

Et quærentes eum tenere, timuerunt turbas quoniam sicut prophetam eum habebant. — Sic Lycaonii S. Paulum ob eloquentiam putarunt esse Mercurium, XVII, 291, 1.

SABBATO.

(*Luc.*, xv, 11, *ad fin.*).

Homo quidam habuit duos filios. — Hæc parabola exponitur et applicatur, XVI, 205, 2 et seq. Qui sint iste pater et duo filii, XVI, 205, 2; 206, 1.

Et dixit adolescentior patri. — Cur adolescentia sit periculosa, V, 23, 2. Juventutis emblema et schema, 187, 2. Juventus quam sit petulans et lasciva, VI, 159, 1, 2. Adolescens viam quam iniit, semper retinebit, verum per Dei gratiam sæpe ab ea deflectit, 141, 1, 2. Huic dæmon maxime insidiatur : quatuor ei sunt commendanda, 144, 1. Concupiscentia ei est colligata, 158, 2. Est mobilis et instabilis, 450, 1, 2. Juventutis flos et lascivia, VII, 378, 1, 2. Est ea superanda per mentis robur et fortitudinem 379, 1, 2 (*Vide* Adolescentia). Adolescentior notat peccatores et meretrices, XVI, 206, 1.

Da mihi portionem substantiæ quæ me contingit. Et divisit illis substantiam. — Libertas in adolescente quam sit noxia, V, 112, 2 et seq. Fur paternorum bonorum quomodo sit socius homicidæ, VI, 385, 1. Vide quam vanum sit parcere et coacervare opes pro filiis decoctoribus, et aliis hæredibus incertis, VII, 119, 1; 120, 2 et seq. In statu vitæ deligendo mature deliberandum, V, 411, 2.

Et non post multos dies, congregatis omnibus, adolescentior filius peregre profectus est in regionem longinquam, et ibi dissipavit substantiam suam vivendo luxuriose. — Adolescens incontinens opes paternas disperdit, VI, 159, 1, 2. Meretricis mores describuntur, V, 253, 1, 2. Libido mentem excæcat et obnubilat, ut spiritum sapientiæ percipere non possit, VIII, 279, 1, 2. Luxuria quid proprie sit, 312, 1. Fornicatio hominem mire dementat, 564, 1. Principum et heroum filii sæpe degeneres sunt, 492, 2. Fornicatio, speciosa puella velut speciosum idolum est, 564, 1. Senectus ærumnosa et morbida sequitur post juventutem libidinosam et lascivam VII, 401, 2. Hæc omnia peccatori applicantur, XVI, 206, 2 et seq. (*Vide* Libido, Luxuria, Voluptas).

Et postquam omnia consummasset, facta est fames valida in regione illa, et ipse cœpit egere. — Mystice peccator laborat inopia omnium rerum naturalium et supernaturalium, XVI, 207, 1.

In se autem reversus, dixit : Quanti mercenarii in domo patris mei abundant panibus, ego autem hic fame pereo. — Ærumnæ impios magis cruciant quam pios, X, 328, 1, 2. Cur Deus voluptuariis voluptates adimere, famem, morbos et ærumnas immittere soleat, XVI, 208, 1, 2.

Surgam et ibo ad patrem meum. — Conversio de die in diem non est differenda, IX, 178, 1, 2 et seqq.

Et dicam ei : Pater, peccavi in cœlum et coram te. — Anima de peccatis pœnitens, optet Deo per gratiam conjungi, VII, 468, 1, 2. Pœnitentiæ origo, ratio et essentia, IX, 179, 1, 2. Confessio necessaria, cur, XVI, 209, 2.

Cum autem adhuc longe esset, vidit illum pater ipsius, et misericordia motus est, et accurrens cecidit super collum ejus, et osculatus est eum. — Mira Dei in peccatores pœnitentes clementia et condonandi celeritas, XVI, 210, 2. Collum est symbolum obedientiæ, VII, 516, 2. Item circumspectionis, fidei, puri intellectus, 517, 2. Osculi symbola quatuor 467, 1.

Dixit autem pater ad servos suos : Cito proferte stolam primam, et induite illum. — Monile et torques quarum rerum sint symbolum, VII, 517, 1. Stola et torques erant signa honoris : torques varias sapientiæ dotes denotat, V, 74, 1, 2. Stola prima quæ, XVI, 211, 1. Exemplum duarum mulierum pœnitentium, *ibid.*

Et date annulum in manu ejus, et calceamenta in pedibus ejus. — Annulus aureus index hominis liberi ut et calceus, XVI, 211, 1. Annuli quare gestentur, eorum quis sit usus, XX, 100, 1, 2. Calceamenta quid significent, XVI, 211, 2.

Adducite vitulum saginatum, et occidite, et manducemus, et epulemur. — Vitulus saginatus est Christus, XVI, 211, 2,

Erat autem filius ejus senior in agro; et cum veniret, et appropinquaret domui, audivit symphoniam et chorum..... Indignatus est autem, et nolebat introire. — Uti hic cantus invidum fratrem male habuit, sic musica animum pessimum et mœstum exasperat, VI, 282, 2. Musica recte in conviviis adhibetur, X, 149, 1; 151, 2. Hic significatur Judæorum invidia et murmur contra apostolos, qui Evangelium a Judæis incredulis ad Gentes transtulere, XVI, 212, 1.

Epulari et gaudere oportebat, quia frater tuus hic mortuus erat, et revixit; perierat, et inventus est. — Convivium ex amore instrui debet, V, 462, 1. Quid his verbis Christus Pharisæos doceat, XVI, 213, 2.

DOMINICA III IN QUADRAGESIMA

(*Luc.*, xi, 14-28).

Erat (Jesus) ejiciens dæmonium. — Omnia quæ ad dæmoniorum naturam, insidias pertinet, videre est in art. Dæmon, Diabolus. Judæi olim exorcistas habebant, XVII, 352, 2 et seq. Quod tunc carnaliter factum est, quotidie completur in conversione credentium, XV, 303, 2. Dæmon virtutibus septem ligatur, 299, 1.

Et illud erat mutum. — Quomodo diabolus homines efficiat mutos, XV, 303, 1.

Quidam autem ex eis dixerunt : In Beelzebub principe dæmoniorum ejicit dæmonia. — Impii miracula Dei magiæ ascribunt, IV, 513, 1. Quia hæc calumnia ex mera invidia procedebat, de ea agi poterit, *vide* Invidia.

Ipse autem, ut vidit cogitationes eorum, dixit eis : Omne regnum in seipsum divisum desolabitur. — Concordia est calx urbis et regni, XV, 304, 1. Concordiæ quanta sit vis, V, 580, 1. Seditiosi suis rixis et motibus regna discindunt, VI, 397, 2. Concordiæ quantæ potentiæ sit causa, XIV, 303, 1. Monarchia optimum regimen est, nec regnum fert duos, XIII, 29, 2. Discordia tum civium, tum fratrum, lites et bella, quantopere Deo displiceant, et acriter ab eo puniantur, XIII, 544, 2 (*Vide* Concordia). Ad seditionem populos concitat legum patriarum et religionis avitæ eversio, IV, 427, 1. In regno expedit unam esse religionem, 415, 1.

Si autem et Satanas in seipsum divisus est, quomodo stabit regnum ejus? quia dicitis in Beelzebub me ejicere dæmonia. — Quasi id fieri queat; quia dæmones inter se conveniunt; est quippe inter eos ordo, ut alii sint majores, alii minores; alii principes, alii inferiores, XV, 251, 2. Apollonius dæmones per magiam ejiciebat, 304, 1. Dæmon superior aliquando inferiorem ejicit, sed raro, *ibid.*, 2. Ostendit Dominus se dæmonia non ejicere ope dæmonis, 304, 2 et seq.

Cum fortis armatus custodit atrium suum. — Cur diabolus hic vocetur fortis, XV, 305, 1. Dæmonis fortitudo in quo sita sit, *Job*, 754, 2; 768, 2. Vitia sunt dæmonis arma, 387, 2. Carnales sunt vasa lutea, 117, 1; 594, 2. Iniquitates virum venantur, 294, 2.

In pace sunt ea quæ possidet. — Vides hic ut nimia securitas summum periculum creet, VII, 185, 1, 2.

Qui non est mecum, contra me est : et qui non colligit mecum, dispergit. — Quis sit horum verborum obvius sensus, et quomodo hæc sententia non sit contraria ejusdem Christi sententiæ: *Qui non est adversum vos, pro vobis est*, XV, 305, 2; 306, 1, 2.

Cum immundus spiritus exierit de homine, ambulat per loca inaquosa. — Dæmones amant sepulcra ob tres causas, XI, 745, 2. Inaquosa sunt plerumque sepulcra ossibus aridis plena, in quibus dæmones et dæmoniaci habitare gaudent, XVI, 133, 2. Dæmon agit in desertis, cur, XV, 315, 1. Mystice quid sint loca arida, *ibid.*

Quærens requiem. — Improbus non quiescit, donec improbitatem expleverit, VI, 105, 2.

Et non inveniens, dicit : Revertar in domum meam unde exivi. — Relapsus in peccatum quantum sit malum, V, 311, 2 et seqq.; 333, 2. Consuetudo peccandi quam sit noxia, V, 561, 2.

Et cum venerit, invenit eam scopis mundatam et ornatam. — Studendum decoro et munditiei, X, 434, 2 et seq.

Tunc vadit, et assumit septem alios spiritus nequiores se. — Dæmonum multitudo et malignitas, XVI, 134, 2. Vitio uno abeunte, succedit aliud, ut hominem oppugnet, XIII, 484, 1.

Et ingressi habitant ibi, et fiunt novissima hominis illius pejora prioribus. — Peccati quanta sit vis in peccatorem, XI, 613, 2. Peccandi consuetudo imprimis noxia est, VII, 268, 1. Relapsus in peccatum est lapsu gravior, X, 212, 1, 2; XV, 315, 1; XX, 466, 1. Quam is noxius sit, IX, 231, 2. Relapsi similes sunt canibus ad vomitum redeuntibus, XX, 467, 2 et seqq. Peccatum unum via est ad alterum, 113, 2 (*Vide* Consuetudo, Relapsus).

Factum est autem cum hæc diceret, extollens vocem quædam mulier de turba, dixit illi : Beatus venter qui te portavit, et ubera quæ suxisti. — Deiparam Virginem glorificant omnes tum angeli, tum homines, VIII, 152, 2. Ubera beatæ Virginis sunt maternitas Dei, VII, 477, 1, 2. Hæc ipsa ubera multis sanctorum communicavit, *ibid.*, 2. Quænam mulier hæc laudans uterum Deiparæ, XVI, 162, 1. Encomia beatæ Virginis, *ibid.* et 2.

At ille dixit : Quinimo beati qui audiunt verbum Dei et custodiunt illud. — Quo sensu hæc verba accipienda sint, XVI, 162, 2; 163, 1. Auditor verbi sit factor, XX, 82, 2. Verbum Dei et Scriptura est velut speculum, 82, 2 et seqq.; 85, 1. *Vide notata Dom. in Sexagesima.*

FERIA II.

(*Luc.*, IV. 23-30).

ET AIT (Jesus) ILLIS : UTIQUE DICETIS MIHI HANC SIMILITUDINEM : MEDICE, CURA TEIPSUM. — Quomodo tropologice hæc verba accipienda, XVI, 104, 2.

AIT AUTEM : AMEN DICO VOBIS, QUIA NEMO PROPHETA ACCEPTUS EST IN PATRIA SUA. — Quæ hujus rei sit ratio, XV, 338, 1. Apologus psittaci, XVI, 105, 1. Fideli orbis est patria, gnomæ, *ibid.* Homines optimi quærendi extra patriam velut equi, *ibid.*

IN VERITATE DICO VOBIS, MULTÆ VIDUÆ ERANT IN DIEBUS ELIÆ IN ISRAEL..... ET AD NULLAM ILLARUM MISSUS EST ELIAS NISI IN SAREPTA SIDONIÆ, AD MULIEREM VIDUAM. — Historia mulieris Sareptanæ, III, 643, 2. Viduarum preces exaudit Deus, X, 224, 1. 2 (*Vide* ELIAS).

ET MULTI LEPROSI ERANT IN ISRAEL SUB ELISÆO PROPHETA ; ET NEMO EORUM MUNDATUS EST NISI NAAMAN SYRUS. — Elisæi elogium, X, 513. 1, 2 (*Vide* ELISEUS). Christus Judæos exemplo Naaman Syri pungit, XV, 105, 2 et seq.

ET REPLETI SUNT OMNES IN SYNAGOGA IRA, HÆC AUDIENTES. — Judæi hi, ut et iracundi omnes, injurias animo volventes, meditantur ultionem, VI, 410, 1.

ET DUXERUNT ILLUM USQUE AD SUPERCILIUM MONTIS, SUPER QUEM CIVITAS ILLORUM ERAT ÆDIFICATA, UT PRÆCIPITARENT EUM. — Christum quasi blasphemum Nazareni præcipitare voluerunt, XVI, 106, 2.

IPSE AUTEM TRANSIENS PER MEDIUM, IBAT. — Quomodo Christus e manibus Nazarenorum evaserit, XVI, 106, 2.

FERIA III.

(*Matth.*, XVIII, 15-22).

SI AUTEM PECCAVERIT IN TE FRATER TUUS, VADE, ET CORRIPE EUM INTER TE ET IPSUM SOLUM. — Correptionis fraternæ figura, III, 340, 1. Fraterna correptio quare præcepta sit, et an omnia omnino peccata corripienda sint, XV, 406, 1. Hæc an sit consilii, an præcepti, *ibid.*, 2. Ad quos illa spectet, *ibid.*, 2 et seqq. Quis in ea servandus sit ordo, 408, 2. Certis tamen in casibus ille non servatur, *ibid.* Correptio quas habere debeat conditiones, *vide* CORRECTIO, CORREPTIO. Consilia sint secreta, IX, 275, 2. Secretum est custodiendum, 276, 2. Vitia proximi propalat insipiens, sapiens celat, V, 320, 1, 2 et seqq.

SI TE AUDIERIT, LUCRATUS ERIS FRATREM TUUM. — Amicus amicum peccantem corripiens, vere se illi fratrem exhibet, VI, 331, 1 ; XV, 408, 2. Amor dat suavia vulnera, VI, 331, 1 et seqq.

SI AUTEM TE NON AUDIERIT, ADHIBE TECUM ADHUC UNUM, VEL DUOS, UT IN ORE DUORUM VEL TRIUM TESTIUM STET OMNE VERBUM, QUOD SI NON AUDIERIT EOS, DIC ECCLESIÆ. — Reum superiori indicare ut corrigatur, est actus sanctitatis, III, 350, 1. Tres canones correptionis, XV, 409, 2. Cur dicendum Ecclesiæ, *ibid.* An Pontifex corripiendus, 410, 1.

AMEN DICO VOBIS : QUÆCUMQUE ALLIGAVERITIS SUPER TERRAM, ERUNT LIGATA ET IN CŒLO ; ET QUÆCUMQUE SOLVERITIS SUPER TERRAM, ERUNT SOLUTA ET IN CŒLO. — Potestas ligandi et solvendi prælatis concessa, XV, 410, 2. Tres ligandi et solvendi potestates, 411, 1.

ITERUM DICO VOBIS, QUIA SI DUO EX VOBIS CONSENSERINT SUPER TERRAM DE OMNI RE QUAMCUMQUE PETIERINT, FIET ILLIS A PATRE MEO, QUI IN CŒLIS EST. — Consensio duorum hic quænam, XV, 411, 2. Pacis et concordiæ quinque bona, XX, 169. 2. Unanimitatis robur, 320, 2 et seq. Ex his verbis nonnulli auctoritatem conciliorum probant, XV, 412, 1.

TUNC ACCEDENS PETRUS AD EUM, DIXIT : DOMINE, QUOTIES PECCABIT IN ME FRATER MEUS, ET DIMITTAM EI ? USQUE SEPTIES ? — Quoties peccatum peccanti dimittendum, XV, 412, 2.

FERIA IV.

(*Matth.*, XV, 1-21).

TUNC ACCESSERUNT AD EUM (Jesum) AB HIEROSOLYMIS SCRIBÆ ET PHARISÆI, DICENTES : QUARE DISCIPULI TUI TRANSGREDIUNTUR TRADITIONEM SENIORUM ? NON ENIM LAVANT MANUS SUAS CUM MANDUCANT. — Multarum rerum contactus Judæis olim prohibitus, XV, 349, 2. Crebræ Pharisæorum lotiones, *ibid.* Lotionum ritus, 350, 1.

JESUS AUTEM RESPONDENS, AIT ILLI : QUARE ET VOS TRANSGREDIMINI MANDATA DEI PROPTER TRADITIONEM VESTRAM ? — Traditiones apostolicæ bonæ sunt, XV, 350, 1, 351, 2. Eæ servandæ sunt, et eas Ecclesia servari jubet, VII,, 407, 1. Christus contra pharisæos taxavit, quod legem divinam traditionibus humanis adulterarent, VIII, 319, 2.

NAM DEUS DIXIT : HONORA PATREM ET MATREM. ET : QUI MALEDIXERIT PATRI VEL MATRI, MORTE MORIATUR. — Honor parentibus debitus, *vide* FILII, PARENTES.

VOS AUTEM DICITIS : QUICUMQUE DIXERIT PATRI VEL MATRI : MUNUS QUODCUMQUE EX ME TIBI PRODERIT. — Victima e rapina pauperum offerenda non est, X, 207, 2 ; 209, 1, 2. Qui talem offert nihil lucratur, *ibid.* Filius Religionem ingredi non potest in gravi parentum necessitate, XV, 351, 1.

POPULUS HIC LABIIS ME HONORAT, COR AUTEM EORUM LONGE EST A ME. — Interiora hominis e quatuor externis signis dignoscuntur, IX, 541, 2 et seqq.

NON QUOD INTRAT IN OS COINQUINAT HOMINEM,

SED QUOD PROCEDIT EX ORE, HOC COINQUINAT HOMINEM. — Error scribarum, XV, 352, 1. Unde iste error oriebatur, *ibid.*

ADHUC ET VOS SINE INTELLECTU ESTIS ? NON INTELLIGITIS QUIA OMNE QUOD IN OS INTRAT, IN VENTREM VADIT, ET IN SECESSUM EMITTITUR. — Triplex cibi digestio et egestio, XV, 353, 2. Signum sanitatis, *ibid.* Discendum hic quam contemnenda sint oris et gustus nitores, lautitiæ et deliciæ, 354, 1, 2.

QUÆ AUTEM PROCEDUNT DE ORE, DE CORDE EXEUNT, ET EA COINQUINANT HOMINEM, *vide* omnia quæ ad peccata linguæ pertinent, in art. CALUMNIA, DETRACTIO, LINGUA, MULTILOQUIUM.

DE CORDE ENIM EXEUNT COGITATIONES MALÆ, HOMICIDIA, ADULTERIA, FORNICATIONES, FURTA, FALSA TESTIMONIA, BLASPHEMIÆ. HÆC SUNT QUÆ COINQUINANT HOMINEM. — Idcirco cor maxime est custodiendum, quia est principium multiplicis vitæ, V, 123, 2. Ipsum est symbolum mentis, sapientiæ, amoris, 507, 1. Cor hominis vagum et inquietum est, VII, 45, 2. *Vide* pro ampliori cujusque rei expositione, art. ADULTERIUM, BLASPHEMIA, COGITATIO, COR, FORNICATIO, HOMICIDIUM, FURTUM, TESTIMONIUM, TESTIS.

FERIA IV.

(*Luc.*, IV, 38-44).

SURGENS AUTEM JESUS DE SYNAGOGA, INTROIVIT IN DOMUM SIMONIS. SOCRUS AUTEM SIMONIS TENEBATUR MAGNIS FEBRIBUS. — Hanc socrus Simonis curationem litteraliter et symbolice expositam, *vide* XV, 227, 1 ; 229, 1.

CUM AUTEM SOL OCCIDISSET, OMNES QUI HABEBANT INFIRMOS VARIIS LANGUORIBUS, DUCEBANT ILLOS AD EUM. AT ILLE SINGULIS MANUS IMPONENS, CURABAT EOS. — Christus ipse nullos habuit morbos, XI, 628, 1, 2 ; 629, 1. Nostras ipse infirmitates portavit, 629, 1. Nostros morbos curare potuit, quia eos in se luendos suscepit, *ibid.* Morbi nostri peculiarem pœnam ei addiderunt, *ibid.* Christus est medicus et chirurgus, 716, 1. Christus curavit morbos, quia eos luit in cruce, XV, 229, 2.

EXIBANT AUTEM DÆMONIA A MULTIS, CLAMANTIA ET DICENTIA : QUIA TU ES FILIUS DEI. — Peccatores tamen vere non laudant Deum, IX, 442, 2 et seq.

ET DETINEBANT EUM NE DISCEDERET AB EIS. — Sapiens ita loquitur, ut omnes apud eum esse gestiant, IX, 551, 1. 2. Sermo suavis mire mentem delectat, 336, 1.

QUIBUS ILLE AIT : QUIA ET ALIIS CIVITATIBUS OPORTET ME EVANGELIZARE REGNUM DEI, QUIA IDEO MISSUS SUM. — Christus per pagos, vicos et oppida discurrit docendo, V, 999, 9 ; VII, 42, 2. Sapientia libenter sua communicat, VIII, 430, 1. Ejus rei ratio est, quia quo plus effundit, eo plus recipit, VIII, 430, 2. Christus nullum laborem pro animarum salute detrectavit, uti olim Nehemias et Esdras pro Israelis bono, IV, 230, 1, 2. Item Eliachim sacerdos circuivit omnem Israel ; quod imitentur episcopi, prælati, principes, et alii fideles zelosi, 230, 1, 2 ; 324, 1, 2.

FERIA VI.

(*Joan.*, IV, 5-43).

VENIT ERGO (Jesus) IN CIVITATEM SAMARIÆ, QUÆ DICITUR SICHAR : JUXTA PRÆDIUM, QUOD DEDIT JACOB JOSEPH, FILIO SUO. ERAT AUTEM IBI FONS JACOB. — Historia Samaritanæ a Christo juxta puteum conversæ, XVI, 354, 2 et seqq. Quis iste fons Jacob, 355, 1.

JESUS ERGO FATIGATUS EX ITINERE SEDEBAT SIC SUPRA FONTEM. — Unde Jesus fatigatus, XVI, 355, 1. Apostoli et ipse Christus Jesus pedites pagos et urbes obibant, XVII, 27, 1. Ut Christus occasione captata ex aqua puteoli mulierem Samaritanam convertit, et ejus cives, sic Dei providentia rerum occasiones componit, XVII, 55, 1, 2. *Sedebat sic* quadrupliciter capitur, XVI, 355, 1, 2. Expectabat data opera mulierem quæ ventura erat ut aquam e puteo hauriret, quia opportunitas commoda in agendo et respondendo captanda est, VII, 130, 1, 2.

HORA ERAT QUASI SEXTA. — Id est meridies, quarum rerum meridies sit symbolum, VII, 502, 2 et seq. Causam dat cur Jesus sederet ad fontem, XVI, 355, 2.

VENIT MULIER DE SAMARIA HAURIRE AQUAM. DICIT EI JESUS : DA MIHI BIBERE. — Quam mira comitas et charitas Christi, qua cum vili meretrice captat colloquium, ut eam, et per eam totam urbem convertat, XVI, 355, 2.

DIXIT ERGO EI MULIER ILLA SAMARITANA : QUOMODO TU JUDÆUS CUM SIS, BIBERE A ME POSCIS, QUÆ SUM MULIER SAMARITANA ? NON ENIM COUTUNTUR JUDÆI SAMARITANIS. — Schisma Samaritanorum a Judæis unde et qua occasione ortum sit, X, 547, 2. Quid ex hoc exemplo discendum, XVI, 356, 1.

RESPONDIT JESUS, ET DIXIT EI : SI SCIRES DONUM DEI, ET QUIS EST QUI DICIT TIBI : DA MIHI BIBERE ; TU FORSITAN PETISSES AB EO, ET DEDISSET TIBI AQUAM VIVAM. — Quæ sit illa aqua, XVI, 356, 2. Analogia aquæ et gratiæ, XVI, 356, 2 et seq.

DICIT EI MULIER : DOMINE, NEQUE IN QUO HAURIAS HABES ET PUTEUS ALTUS EST : UNDE ERGO HABES AQUAM VIVAM ? — Putei etymon, XVI, 357, 2. Puteus aquarum viventium et fons hortorum quid sint, VIII, 84, 2.

NUMQUID TU MAJOR ES PATRE NOSTRO JACOB ? Samaritani quinam erant, XVI, 357, 2. Jacobi patriarchæ elogium, VIII, 506, 2 ; X, 449, 1, 2 et seqq.

RESPONDIT JESUS ET DIXIT EI : OMNIS QUI BI-